

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 29.8.2008
KOM(2008) 530 endelig

2008/0170 (COD)

VOL.I

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

**om undertegnelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af De Forenede Nationers
konvention om handicappedes rettigheder**

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

INDLEDNING

De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder og den tilhørende valgfrie protokol blev vedtaget af De Forenede Nationers generalforsamling den 13. december 2006. På grundlag af forhandlingsdirektiver, som Rådet vedtog den 24. maj 2004, førte Kommissionen forhandlingerne om konventionen på Det Europæiske Fællesskabs vegne.

Den 27. februar 2007 forelagde Kommissionen et forslag til en afgørelse fra Rådet om undertegnelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder og den tilhørende valgfrie protokol (KOM(2007) 77).

Rådets afgørelse af 27. marts 2007 (ST07404/07) bemyndiger Fællesskabet til at undertegne konventionen om handicappedes rettigheder og udstede en erklæring om den valgfrie protokol (bilag II til afgørelsen), hvori det anføres, at Rådet for Den Europæiske Union vil tage spørgsmålet om Det Europæiske Fællesskabs undertegnelse af den valgfrie protokol til De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder op igen så snart som muligt. Kommissionen undertegnede konventionen den 30. marts 2007.

Den 3. maj 2008 trådte konventionen og den valgfrie protokol i kraft. Eftersom den valgfrie protokol endnu ikke er blevet undertegnet, bør det foreslås at tiltræde den. Det er derfor nødvendigt med to forslag dvs. et forslag om indgåelse af konventionen og et forslag om tiltrædelse af protokollen.

RETSGRUNDLAG

Som retsgrundlag er blevet valgt artikel 13, artikel 26, artikel 47, stk. 2, artikel 55, artikel 71, stk. 1, artikel 80, stk. 2, artikel 89, artikel 93, artikel 95 og artikel 285, sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første afsnit, andet punktum og artikel 300, stk. 3, første afsnit i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

SUBSIDIARITETSPRINCIPPET

Subsidiaritetsprincippet finder anvendelse, eftersom FN-konventionen og den tilhørende valgfrie protokol berører kompetenceområder af blandet karakter. Eftersom det drejer sig om både Fællesskabets og medlemsstaternes kompetenceområder, er det nødvendigt, at Fællesskabet og medlemsstaterne tiltræder og ratificerer konventionen i fællesskab. Forslaget er derfor i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

Spørgsmålet om, hvorvidt proportionalitetsprincippet finder anvendelse, er ikke relevant, da der er tale om et procedureforslag.

RETSAKTENS TYPE

Da der er tale om Fællesskabets undertegnelse af en internationalt normdannende tekst, er Rådets afgørelse i henhold til artikel 300, stk. 2 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab det eneste egnede retlige instrument.

PROCEDURE

I henhold til artikel 300, stk. 2 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab træffer Rådet afgørelse med enstemmighed, når aftalen vedrører et område, hvor der kræves enstemmighed. I dette tilfælde er enstemmighed påkrævet i henhold til artikel 13 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. I henhold til artikel 300, stk. 3, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab indgår Rådet aftaler efter høring af Europa-Parlamentet. Europa-Parlamentet afgiver sin udtalelse inden for en frist, som Rådet kan fastsætte under hensyntagen til, hvor meget sagen haster.

SUPPLERENDE OPLYSNINGER

Dette udkast til retsakt er uden relevans for EØS-aftalen.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 13, artikel 26, artikel 47, stk. 2, artikel 55, artikel 71, stk. 1, artikel 80, stk. 2, artikel 89, artikel 93, artikel 95 og artikel 285, sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første afsnit, andet punktum og artikel 300, stk. 3, første afsnit,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet², og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I maj 2004 bemyndigede Rådet Kommissionen til på Det Europæiske Fællesskabs vegne at forhandle om Fællesskabets tiltrædelse af De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder.
- (2) FN-konventionen om handicappedes rettigheder og den valgfrie protokol blev vedtaget af De Forenede Nationers generalforsamling den 13. december 2006 og trådte i kraft den 3. maj 2008.
- (3) FN-konventionen blev undertegnet på Det Europæiske Fællesskabs vegne den 30. marts 2007 med forbehold af senere indgåelse i overensstemmelse med Rådets afgørelse .../.../EF af ...³.
- (4) FN-konventionen bør godkendes.
- (5) Både Fællesskabet og dets medlemsstater er kompetente på de områder, der er omfattet af FN-konventionen. Fællesskabet og dets medlemsstater bør derfor opfylde de forpligtelser, der er fastsat i FN-konventionen, og udøve de rettigheder, som den giver dem, i situationer med blandet kompetence på en sammenhængende måde.
- (6) Det Europæiske Fællesskab bør sammen med deponeringen af instrumentet for formel bekræftelse afgive en erklæring i henhold til konventionens artikel 44, stk. 1, om de

¹ EUT C ... af ..., s. .

² EUT C ... af ..., s. .

³ EUT C ... af ..., s. .

anliggender, omfattet af denne konvention, for hvilke dets medlemsstater har overdraget det kompetence -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder godkendes hermed på Fællesskabets vegne, dog med forbehold over for konventionens artikel 27, stk. 1.
2. Teksten til FN-konventionen er anført i bilag 1 til denne afgørelse. Teksten til forbeholdet er anført i bilag 2.

Artikel 2

1. Formanden for Rådet bemyndiges til at udpege den eller de personer, der på Det Europæiske Fællesskabs vegne kan deponere instrumentet for formel bekræftelse af konventionen hos De Forenede Nationers generalsekretær i overensstemmelse med FN-konventionens artikel 41.
2. Ved deponeringen af instrumentet for formel bekræftelse deponerer den eller de udpegede personer i overensstemmelse med konventionens artikel 44, stk. 1, og artikel 46, stk. 1, den erklæring og det forbehold, der er anført i bilag 2 til denne afgørelse.

Artikel 3

1. Med hensyn til de anliggender, som hører ind under Fællesskabets kompetence, skal Kommissionen være et kontaktpunkt for forhold, der vedrører gennemførelsen af FN-konventionen i overensstemmelse med konventionens artikel 33, stk. 1.
2. Fællesskabets institutioner kan oprette en koordinerende funktion i overensstemmelse med FN-konventionens artikel 33, stk. 1.
3. På grundlag af et forslag fra Kommissionen træffer Rådet i overensstemmelse med FN-konventionens artikel 33, stk. 2, afgørelse om udpegelsen eller oprettelsen af rammer, herunder en eller flere uafhængige funktioner, med henblik på at fremme, beskytte og overvåge konventionens gennemførelse i forbindelse med forhold, som hører ind under Fællesskabets kompetence.

Artikel 4

Kommissionen bemyndiges til på Fællesskabets vegne at udvælge og udpege en ekspert i Komitéen for Handicappedes Rettigheder i overensstemmelse med FN-konventionens artikel 34 og til at udpege den eller de personer, der er beføjet til at indstille kandidaten til De Forenede Nationers generalsekretær i overensstemmelse med FN-konventionens artikel 34, stk. 6.

Artikel 5

1. Medlemsstaterne skal til Kommissionen afgive beretninger om forhold, der hører ind under Fællesskabets kompetence, hvorefter disse beretninger skal sammenholdes og fremsendes til Komitéen for Handicappedes Rettigheder i overensstemmelse med FN-konventionens artikel 35, stk. 1, og artikel 35, stk. 2. Kommissionen har beføjelser til at fastsætte fremgangsmåden for denne indberetningsmekanisme.
2. Fællesskabets institutioner træffer ved fælles aftale afgørelse om den nærmere fremgangsmåde ved institutionernes indberetning om gennemførelsen af FN-konventionen.

Artikel 6

I forhold, der hører ind under Fællesskabets kompetence, repræsenterer Kommissionen Fællesskabet på møder i de organer, der oprettes i henhold til FN-konventionen, især den i konventionens artikel 40 omhandlede partskonference, og handler på dets vegne i spørgsmål, der hører under disse organers kompetence.

Artikel 7

På grundlag af et forslag fra Kommissionen kan Rådet på Fællesskabets vegne beslutte at fremsætte et ændringsforslag til FN-konventionen og forelægge det for De Forenede Nationers generalsekretær i overensstemmelse med konventionens artikel 47, stk. 1.

Artikel 8

På grundlag af et forslag fra Kommissionen kan Rådet på Fællesskabets vegne ved skriftlig meddelelse til De Forenede Nationers generalsekretær opsig FN-konventionen i overensstemmelse med konventionens artikel 48.

Artikel 9

Denne afgørelse offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende.

Udfærdiget i Bruxelles, den

*På Rådets vegne
Formand*

BILAG 1

Konvention om handicappedes rettigheder

Præambel

De i denne konvention deltagende stater, som

- a) erindrer om de principper, der er fastlagt i De Forenede Nationers pagt, hvori menneskets naturlige værdighed og værdi og hele menneskehedens lige og umistelige rettigheder anerkendes som grundlaget for frihed, retfærdighed og fred i verden,
- b) anerkender, at De Forenede Nationer i verdenserklæringen om menneskerettighederne og i menneskerettighedskonventionen har erklæret og er blevet enige om, at alle har krav på rettigheder og friheder, der er fastsat deri, uden forskelsbehandling af nogen art,
- c) bekræfter på ny, at alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder er universelle, udelelige, indbyrdes afhængige og indbyrdes forbundne, samt at der er behov for at sikre, at handicappede fuldt ud kan nyde godt af dem uden diskrimination,
- d) erindrer om den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder, den internationale konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination, konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination mod kvinder, konventionen mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, konventionen om barnets rettigheder samt den internationale konvention om beskyttelse af alle vandrende arbejdstageres og deres familiemedlemmers rettigheder,
- e) anerkender, at handicap er et begreb under udvikling, og at handicap er et resultat af samspillet mellem personer med funktionsnedsættelse og holdningsmæssige og omgivelsesbestemte barrierer, som hindrer deres fulde og effektive deltagelse i samfundslivet på lige fod med andre,
- f) anerkender vigtigheden af de principper og retningslinjer for politikker, der er indeholdt i verdenshandlingsprogrammet vedrørende handicappede og i standardreglerne om lige muligheder for handicappede, som grundlag for at indvirke på, hvorledes politikker, planer, ordninger og indsatser kan fremmes, udformes og evalueres på nationalt, regionalt og internationalt niveau med henblik på at fremme lige muligheder for handicappede,
- g) understreger vigtigheden af at inddrage handicaprelaterede emner som en integrerende del af relevante strategier for en bæredygtig udvikling,
- h) også anerkender, at diskrimination af en person på grund af handicap er en krænkelse af det enkelte menneskes naturlige værdighed og værdi,
- i) endvidere anerkender mangfoldigheden blandt personer med handicap,

- j) anerkender behovet for at fremme og beskytte menneskerettighederne for alle handicappede, herunder personer med behov for mere intensiv støtte,
- k) ser med bekymring på, at handicappede til trods for disse forskellige instrumenter og forpligtelser fortsat møder barrierer for deres deltagelse i samfundslivet på lige fod med andre, og at deres menneskerettigheder fortsat krænkes verden over,
- l) anerkender vigtigheden af internationalt samarbejde for at forbedre levevilkårene for handicappede i alle lande, i særdeleshed i udviklingslandene,
- m) anerkender værdien af de nuværende og fremtidige bidrag fra handicappede til den generelle trivsel og mangfoldighed i samfundet, og at det vil give handicappede et stærkere tilhørsforhold og medføre betydelige fremskridt i samfundets menneskelige, sociale og økonomiske udvikling samt i udryddelsen af fattigdom, hvis deres mulighed for fuldt ud at kunne udøve deres menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder samt deltage i samfundslivet fremmes,
- n) anerkender vigtigheden af, at handicappede har ret til personlig autonomi og uafhængighed, herunder frihed til at træffe egne valg,
- o) finder, at handicappede bør have mulighed for aktivt at blive inddraget i beslutningsprocesser om politikker og ordninger, herunder enhver politik og ordning, der vedrører dem direkte,
- p) ser med bekymring på den vanskelige situation for handicappede, som er udsat for multidiskrimination eller grov diskrimination på grund af race, hudfarve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national, etnisk, oprindelig eller social oprindelse, formueforhold, fødsel, alder eller anden samfundsmæssig stilling,
- q) anerkender, at kvinder og piger med handicap ofte, både i og uden for hjemmet, er udsat for større risiko for vold, fysisk skade eller overgreb, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse,
- r) anerkender, at børn med handicap bør have fuld adgang til udøve alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre børn, og erindrer om de forpligtelser, som deltagerstaterne i konventionen om barnets rettigheder har påtaget sig med henblik herpå,
- s) understreger behovet for at indarbejde et kønsperspektiv i alle bestræbelser på at fremme de muligheder, som handicappede har for fuldt ud at kunne nyde godt af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder,
- t) fremhæver, at flertallet af handicappede lever i fattigdom, og anerkender i den henseende, at der er et afgørende behov for at tage hånd om de negative følger, som fattigdom har for handicappede,
- u) har for øje, at fred og sikkerhed på grundlag af fuld respekt for de formål og principper, der er fastlagt i De Forenede Nationers pagt, samt overholdelse af de gældende menneskerettighedsinstrumenter er afgørende for at kunne yde

fuld beskyttelse til handicappede, i særdeleshed under væbnet konflikt og fremmed besættelse,

- v) anerkender vigtigheden af, at de fysiske, sociale, økonomiske og kulturelle omgivelser, sundhed og uddannelse og information og kommunikation er tilgængelige for at gøre det muligt for handicappede fuldt ud at udøve alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder,
- w) erkender, at det enkelte menneske, som har forpligtelser over for andre og det samfund, som vedkommende er en del af, har et ansvar for at stræbe efter at fremme og overholde de rettigheder, der er fastlagt i de internationale grundlæggende menneskerettighedsinstrumenter,
- x) er overbevist om, at familien er samfundets naturlige og grundlæggende gruppeenhed og har ret til samfundets og statens beskyttelse, og at handicappede og deres familie bør ydes den nødvendige beskyttelse og bistand til at gøre det muligt for familien at bidrage til, at handicappede fuldt ud kan udøve deres rettigheder på lige fod med andre,
- y) er overbevist om, at en omfattende og samlet international konvention til fremme og beskyttelse af de rettigheder og den værdighed, som tilkommer handicappede, vil bidrage væsentligt til at rette op på den socialt dybt ugunstige situation, som handicappede befinder sig i, og fremme deres deltagelse i det civile, politiske, økonomiske, sociale og kulturelle liv med lige muligheder i både udviklingslandene og i den industrialiserede verden,

er blevet enige om følgende:

Artikel 1

Formål

Formålet med denne konvention er at fremme, beskytte og sikre handicappedes fulde og lige adgang til udøvelse af alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder samt at fremme respekten for handicappedes naturlige værdighed.

Handicappede omfatter personer med en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hæmme dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

Artikel 2

Definitioner

I denne konvention:

omfatter "kommunikation" sprog, tekstvisning, punktskrift, taktil kommunikation, storskrift, tilgængelige multimedier samt skrift, lyd, klarsprog, oplæsning og forstørrende og alternative kommunikationsmåder, -midler og -formater, herunder tilgængelig informations- og kommunikationsteknologi

omfatter "sprog" talt sprog samt tegnsprog og andre former for nonverbalt sprog

betyder "diskrimination på grund af handicap" enhver sontring, udelukkelse eller begrænsning på grund af et handicap, hvis formål eller virkning er at svække eller ophæve anerkendelse, nydelse eller udøvelse på lige fod med andre af alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på det politiske, økonomiske, sociale, kulturelle, civile eller et hvilket som helst andet område. Dette omfatter alle former for diskrimination bl.a. nægtelse af tilpasninger i rimeligt omfang

betyder "tilpasninger i rimeligt omfang" nødvendige og passende ændringer og justeringer, som ikke indebærer en uforholdsmæssig stor eller unødvendig byrde, når dette i et konkret tilfælde er nødvendigt for at sikre, at handicappede kan nyde eller udøve alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre

betyder "universelt design" udformning af produkter, omgivelser, ordninger og tilbud, således at de i videst muligt omfang kan anvendes af alle personer uden behov for tilpasning eller særlig udformning. "Universelt design" udelukker ikke hjælpemidler til særlige grupper af handicappede, når der er behov derfor.

Artikel 3

Generelle principper

Principperne for denne konvention er:

- a) respekt for menneskets naturlige værdighed, personlige autonomi, herunder ret til selvbestemmelse, og uafhængighed
- b) ikke-diskrimination
- c) fuld og effektiv deltagelse og inddragelse i samfundslivet
- d) respekt for forskellighed og accept af handicappede som en del af den menneskelige mangfoldighed og af menneskeheden
- e) lige muligheder
- f) tilgængelighed
- g) ligestilling mellem mænd og kvinder
- h) respekt for de voksende evner, som handicappede børn udvikler, og for deres ret til at bevare deres identitet.

Artikel 4

Generelle forpligtelser

1. Deltagerstaterne forpligter sig til at sikre og fremme den fuldstændige virkeliggørelse af alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder for alle handicappede uden nogen form for diskrimination på grund af handicap. Med henblik herpå forpligter deltagerstaterne sig til at:

- a) vedtage alle passende lovgivningsmæssige, administrative og andre foranstaltninger til gennemførelse af de rettigheder, der anerkendes i denne konvention

- b) træffe alle passende foranstaltninger, herunder lovgivning, med henblik på at ændre eller ophæve eksisterende love, regler, sædvaner og praksis, som medfører diskrimination af handicappede
- c) tage hensyn til beskyttelse og fremme af menneskerettigheder for handicappede i alle politikker og ordninger
- d) afstå fra at tage del i nogen handling eller praksis, som er uforenelig med denne konvention, og at sikre, at offentlige myndigheder og institutioner handler i overensstemmelse med denne konvention
- e) træffe alle passende foranstaltninger til at afskaffe diskrimination på grund af handicap fra enhver persons, organisations og privat virksomheds side
- f) iværksætte eller fremme forskning og udvikling af universelt designede varer, tilbud, udstyr og faciliteter som defineret i denne konventions artikel 2, der bør kræve mindst mulig tilpasning og lavest mulige omkostninger for at opfylde de særlige behov hos en handicappet, at fremme deres tilgængelighed og anvendelse og at fremme universelt design ved udviklingen af standarder og vejledninger
- g) iværksætte eller fremme forskning og udvikling af, og fremme tilgængeligheden og anvendelsen af ny teknologi, herunder informations- og kommunikationsteknologi, mobilitetsfremmende hjælpemidler, udstyr og hjælpemiddelteknologi, som er egnet for personer med handicap, med særlig vægt på teknologi til en overkommelig pris
- h) yde handicappede tilgængelig information om mobilitetsfremmende hjælpemidler, udstyr og hjælpemiddelteknologi, herunder ny teknologi, samt andre former for bistand, støttetilbud og faciliteter
- i) fremme uddannelse af fagfolk og personale beskæftiget med handicappede i de rettigheder, der anerkendes i denne konvention, således at de bedre kan yde den bistand og give de tilbud, som sikres ved disse rettigheder.

2. Med hensyn til økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder skal hver deltagerstat træffe foranstaltninger til det yderste af de ressourcer, der er til rådighed, og, hvor der er behov for det, inden for rammerne af internationalt samarbejde med henblik på en gradvis og fuldstændig gennemførelse af disse rettigheder, uden at dette berører de forpligtelser i denne konvention, som er umiddelbart gældende i henhold til folkeretten.

3. Ved udvikling og gennemførelse af lovgivning og politikker, der tager sigte på at gennemføre denne konvention, og i andre beslutningsprocesser vedrørende forhold i relation til handicappede skal deltagerstaterne indgående rådføre sig med og aktivt involvere handicappede, herunder børn med handicap, gennem de organisationer, som repræsenterer dem.

4. Intet i denne konvention påvirker bestemmelser, som er bedre egnede til at gennemføre handicappedes rettigheder, og som måtte være fastsat i en deltagerstats lovgivning eller i folkeretten, som den er gældende for den pågældende stat. Menneskerettigheder eller grundlæggende frihedsrettigheder, der i medfør af love, konventioner, regler eller sædvaner anerkendes eller eksisterer i en i denne konvention deltagende stat, må ikke begrænses eller fraviges under foregivende af, at denne konvention ikke anerkender sådanne rettigheder eller frihedsrettigheder eller kun anerkender dem i mindre omfang.

5. Bestemmelserne i denne konvention finder uden begrænsning eller undtagelse anvendelse på alle dele af forbundsstater.

Artikel 5

Lighed og ikke-diskrimination

1. Deltagerstaterne anerkender, at alle er lige for og under loven, og at alle uden nogen form for diskrimination har ret til lige beskyttelse og til at drage samme nytte af loven.
2. Deltagerstaterne forbyder enhver diskrimination på grund af handicap og sikrer handicappede en ligelig og effektiv retsbeskyttelse mod forskelsbehandling uanset årsag.
3. For at fremme lighed og afskaffe diskrimination træffer deltagerstaterne alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der foretages tilpasninger i rimeligt omfang.
4. Særlige foranstaltninger, der er nødvendige for at fremskynde eller opnå reel lighed for personer med handicap, anses ikke for diskrimination i henhold til denne konvention.

Artikel 6

Kvinder med handicap

1. Deltagerstaterne anerkender, at kvinder og piger med handicap udsættes for multidiskrimination, og træffer i den forbindelse foranstaltninger for at sikre, at de fuldt ud og på lige fod med andre kan udøve alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder.
2. Deltagerstaterne træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre kvinders fulde udvikling og fremgang og styrke deres selvstændighed, således at de får sikkerhed for at kunne udøve og nyde godt af de menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, der er fastlagt i denne konvention.

Artikel 7

Børn med handicap

1. Deltagerstaterne træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at børn med handicap fuldt ud og på lige fod med andre børn kan udøve alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder.
2. I alle foranstaltninger vedrørende børn med handicap skal barnets tarv komme i første række.
3. Deltagerstaterne skal sikre, at børn med handicap har ret til frit at udtrykke deres synspunkter i alle forhold, der vedrører dem, på lige fod med andre børn, idet børnenes synspunkter tillægges vægt svarende til deres alder og modenhed, samt ret til at modtage handicap- og alderssvarende bistand for at virkeliggøre denne ret.

Artikel 8

Bevidstgørelse

1. Deltagerstaterne forpligter sig til at vedtage umiddelbare, effektive og passende foranstaltninger for at:
 - a) øge bevidstheden i hele samfundet, bl.a. i familien, om handicappede og skabe respekt for handicappedes rettigheder og værdighed

- b) bekæmpe stereotyper, fordomme og skadelig praksis i forhold til handicappede, herunder stereotyper, fordomme og skadelig praksis på grund af køn og alder, inden for alle områder af tilværelsen
- c) fremme bevidstheden om handicappedes evner og bidrag.

2. Foranstaltninger med henblik herpå omfatter:

- a) iværksættelse og opretholdelse af effektive offentlige bevidsthedsskabende kampagner, der er beregnet til at:
 - i) skabe forståelse for handicappedes rettigheder
 - ii) fremme en positiv holdning til og større social bevidsthed om handicappede
 - iii) fremme anerkendelsen af handicappedes færdigheder, fortrin og evner samt deres bidrag til arbejdspladsen og arbejdsmarkedet
- b) på alle niveauer i uddannelsessystemet, herunder hos alle børn fra en tidlig alder, at fremme en holdning af respekt for handicappedes rettigheder
- c) at tilskynde alle medier til at fremstille handicappede på en måde, der er i overensstemmelse med denne konventions formål
- d) at fremme uddannelsesprogrammer, der skal øge bevidstheden om handicappede og deres rettigheder.

Artikel 9

Tilgængelighed

1. For at gøre det muligt for handicappede at leve et selvstændigt liv og deltage fuldt ud i alle livets aspekter træffer deltagerstaterne nødvendige foranstaltninger for at sikre, at handicappede på lige fod med andre har adgang til de fysiske omgivelser, transportmuligheder, information og kommunikation, herunder informations- og kommunikationsteknologi og -systemer, og de øvrige faciliteter og tilbud, der er åbne for eller gives offentligheden, både i byområder og i landdistrikter. Disse foranstaltninger, som omfatter identifikation og afskaffelse af hindringer og barrierer for tilgængelighed, gælder bl.a. for:

- a) bygninger, veje, transportmuligheder og andre indendørs og udendørs faciliteter, bl.a. skoler, boliger, lægehjælp og andre sundhedsfaciliteter og arbejdspladser
- b) information og kommunikation samt andre tjenester, herunder elektroniske tjenester og nødberedskab.

2. Deltagerstaterne skal ligeledes træffe passende foranstaltninger til at:

- a) udvikle, udbrede kendskabet til og overvåge gennemførelsen af minimumsstandarder og vejledninger for tilgængeligheden af faciliteter og tilbud, der er åbne for eller gives offentligheden

- b) sikre, at private udbydere af faciliteter og tilbud, som er åbne for eller gives offentligheden, tager hensyn til alle aspekter af tilgængelighed for handicappede
- c) sørge for, at involverede aktører oplyses om handicappedes problemer med hensyn til tilgængelighed
- d) sørge for, at offentligt tilgængelige bygninger og andre faciliteter har skiltning med punktskrift og i letlæselige og letforståelige former
- e) sørge for forskellige former for bistands- og formidlingspersoner, bl.a. hjælpere, oplæsere og professionelle tegnsprogstolke, for at lette tilgængeligheden af offentligt tilgængelige bygninger og andre faciliteter
- f) fremme andre passende former for bistand og støtte til handicappede for at sikre, at de har adgang til information
- g) fremme handicappedes adgang til ny teknologi og nye systemer på informations- og kommunikationsområdet, herunder internettet
- h) fremme udformning, udvikling, produktion og distribution af tilgængelig teknologi og tilgængelige systemer på informations- og kommunikationsområdet på et tidligt stadie således, at denne form for teknologi og systemer bliver tilgængelige til den lavest mulige pris.

Artikel 10

Ret til livet

Deltagerstaterne bekræfter på ny, at alle mennesker har en naturlig ret til livet, og træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at handicappede effektivt kan udøve denne rettighed på lige fod med andre.

Artikel 11

Risikosituationer og humanitære katastrofer

Deltagerstaterne skal i overensstemmelse med deres forpligtelser i henhold til folkeretten, herunder den humanitære folkeret og den internationale menneskerettighedslovgivning, træffe alle nødvendige foranstaltninger for at sikre og beskytte handicappede i risikosituationer, herunder væbnede konflikter, humanitære katastrofer og naturkatastrofer.

Artikel 12

Lighed for loven

1. Deltagerstaterne bekræfter på ny, at handicappede har ret til overalt at blive anerkendt som retssubjekt.
2. Deltagerstaterne anerkender, at handicappede har rets- og handleevne på lige fod med andre i alle livets forhold.
3. Deltagerstaterne skal træffe passende foranstaltninger for at give handicappede adgang til den støtte, de måtte have behov for, til at udøve deres rets- og handleevne.
4. Deltagerstaterne skal sikre, at alle foranstaltninger vedrørende udøvelse af rets- og

handleevne i overensstemmelse med den internationale menneskerettighedslovgivning omfatter passende og effektive beskyttelsesmekanismer til forebyggelse af misbrug. Sådanne mekanismer skal sikre, at foranstaltninger vedrørende udøvelse af rets- og handleevne respekterer den enkelte persons rettigheder, vilje og præferencer, er fri for interessekonflikter og udnyttelse, står i forhold til og er tilpasset den enkelte persons situation, gælder i kortest mulig tid og gennemgås regelmæssigt af en kompetent, uafhængig og upartisk myndighed eller retslig instans. Beskyttelsesmekanismerne skal stå i forhold til, hvor meget sådanne foranstaltninger indvirker på personens rettigheder og interesser.

5. Med forbehold af bestemmelserne i denne artikel skal deltagerstaterne træffe alle passende og effektive foranstaltninger for at sikre, at handicappede har lige ret til at eje eller arve ejendom, til at styre deres egne økonomiske forhold og til at have lige adgang til banklån, realkreditlån og andre former for økonomisk kredit, og skal sikre, at handicappede ikke vilkårligt fratages deres ejendom.

Artikel 13

Adgang til retssystemet

1. Deltagerstaterne skal sikre, at handicappede har effektiv adgang til at gøre brug af retssystemet på lige fod med andre, bl.a. ved tilvejebringelse af procesretlige og alderssvarende tilpasninger for at gøre det lettere at deltage direkte eller indirekte, herunder som vidner, i alle former for retssager, bl.a. på de efterforskningsmæssige og andre forberedende stadier.

2. For at sikre, at handicappede har effektiv adgang til at gøre brug af retssystemet, skal deltagerstaterne fremme passende uddannelse af personer, der arbejder inden for retssystemet, bl.a. politi- og fængselspersonale.

Artikel 14

Frihed og personlig sikkerhed

1. Deltagerstaterne skal sikre, at handicappede på lige fod med andre:

- a) har ret til frihed og personlig sikkerhed
- b) ikke ulovligt eller vilkårligt berøves deres frihed, og at enhver frihedsberøvelse følger lovens forskrifter, samt at eksistensen af et handicap i intet tilfælde kan berettige til frihedsberøvelse.

2. Deltagerstaterne skal sikre, at handicappede ved en eventuel frihedsberøvelse i forbindelse med en proces på lige fod med andre har krav på garantier i overensstemmelse med den internationale menneskerettighedslovgivning og skal behandles under overholdelse af denne konventions målsætninger og principper, bl.a. ved tilpasninger i rimeligt omfang.

Artikel 15

Frihed for tortur eller grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf

1. Ingen må underkastes tortur eller grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. I særdeleshed må ingen uden sit frivillige samtykke underkastes medicinske eller videnskabelige eksperimenter.

2. Deltagerstaterne skal træffe alle effektive lovgivningsmæssige, administrative, retlige eller andre foranstaltninger for at sikre, at handicappede på lige fod med andre ikke underkastes tortur eller grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Artikel 16

Beskyttelse mod udnyttelse, vold og misbrug

1. Deltagerstaterne skal træffe alle passende lovgivningsmæssige, administrative, sociale, uddannelsesmæssige og andre foranstaltninger til at beskytte handicappede mod enhver form for udnyttelse, vold og misbrug, bl.a. på grund af køn, både i og uden for hjemmet.
2. Deltagerstaterne skal ligeledes træffe alle passende foranstaltninger til at forebygge enhver form for udnyttelse, vold og misbrug ved bl.a. at sikre passende former for køns- og alderssvarende bistand og støtte til handicappede og deres familie og omsorgspersoner, herunder information og uddannelse om, hvordan udnyttelse, vold og misbrug kan undgås, opdages og indberettes. Deltagerstaterne skal sikre, at beskyttelsesforanstaltninger er alders-, køns- og handicapsvarende.
3. Med henblik på at forebygge tilfælde af enhver form for udnyttelse, vold og misbrug skal deltagerstaterne sikre, at uafhængige myndigheder effektivt fører tilsyn med alle tilbud og ordninger, der er målrettet handicappede.
4. Deltagerstaterne skal træffe alle passende foranstaltninger til at fremme fysisk, kognitiv og psykisk helbredelse, rehabilitering og resocialisering af handicappede, der bliver ofre for enhver form for udnyttelse, vold eller misbrug, herunder beskyttelsesforanstaltninger. En sådan helbredelse og resocialisering skal finde sted i omgivelser, der fremmer den enkeltes helbred, velfærd, selvrespekt, værdighed og selvbestemmelse og tager hensyn til køns- og aldersbestemte behov.
5. Deltagerstaterne skal gennemføre effektiv lovgivning og effektive politikker, herunder lovgivning og politikker med fokus på kvinder og børn, for at sikre, at udnyttelse, vold og misbrug rettet mod handicappede opdages, efterforskes og, hvor det er hensigtsmæssigt, underkastes retsforfølgning.

Artikel 17

Beskyttelse af personlig integritet

Enhver person med handicap har ret til respekt for sin fysiske og psykiske integritet på lige fod med andre.

Artikel 18

Fri bevægelighed og statsborgerskab

1. Deltagerstaterne anerkender handicappedes ret til bevægelsesfrihed, til frit at vælge deres opholdssted og ret til statsborgerskab på lige fod med andre, bl.a. ved at sikre, at handicappede:
 - a) har ret til at erhverve og skifte statsborgerskab og ikke vilkårligt eller på grund af handicap at blive frataget deres statsborgerskab
 - b) ikke på grund af handicap fratages deres mulighed for at erhverve, besidde og anvende dokumentation for deres statsborgerskab eller andre identitetspapirer eller for at anvende relevante procedurer som indvandringsprocedurer, der måtte være nødvendige for at lette udøvelsen af retten til fri bevægelighed
 - c) har ret til at forlade et hvilket som helst land, herunder deres hjemland
 - d) ikke vilkårligt eller på grund af handicap fratages retten til indrejse i deres hjemland.

2. Børn med handicap skal registreres umiddelbart efter fødslen og skal fra fødslen have ret til et navn, ret til at opnå et statsborgerskab og, så vidt muligt, ret til at kende og blive passet af deres forældre.

Artikel 19

Ret en selvstændig tilværelse og deltagelse i samfundslivet

Deltagerstaterne anerkender, at alle personer med handicap har lige ret til at leve i samfundet med de samme valgmuligheder som andre, og skal træffe effektive og passende foranstaltninger for at gøre det lettere for handicappede fuldt ud at udøve denne rettighed samt fuldt ud at blive inddraget og deltage i samfundslivet, bl.a. ved at sikre, at:

- a) handicappede har mulighed for at vælge deres bopæl, samt hvor og med hvem de vil bo, på lige fod med andre og ikke er forpligtet til at leve i en bestemt boform
- b) handicappede har adgang til et udvalg af støttetilbud i hjemmet og på boligområdet samt andre lokale støttetilbud, bl.a. den nødvendige personlige bistand for at kunne leve og være inddraget i samfundet samt for at forebygge isolation fra eller udskillelse af samfundet
- c) samfundets tilbud og faciliteter til den almene befolkning er tilgængelige for handicappede på lige fod med andre og svarer til deres behov.

Artikel 20

Personlig mobilitet

Deltagerstaterne skal træffe effektive foranstaltninger for at sikre personlig mobilitet og størst mulig uafhængighed for handicappede, bl.a. ved at:

- a) lette den personlige mobilitet for handicappede på en måde og på et tidspunkt efter deres eget valg og til en overkommelig pris
- b) lette adgangen for handicappede til bevægelseshjælpemidler, udstyr, hjælpemiddelteknologi af god kvalitet og forskellige former for kvalificerede bistands- og formidlingspersoner, bl.a. ved at stille disse til rådighed til en overkommelig pris
- c) tilbyde mobilitetstræning til handicappede og til specialiserede faggrupper, der arbejder med handicappede
- d) tilskynde producenter af bevægelseshjælpemidler, udstyr og hjælpemiddelteknologi til at tage hensyn til alle aspekter af mobilitet for handicappede.

Artikel 21

Ytrings- og meningsfrihed samt adgang til information

Deltagerstaterne skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at handicappede kan udøve deres ret til ytrings- og meningsfrihed, herunder frihed til at søge, modtage og sprede oplysninger og tanker på lige fod med andre og ved alle former for kommunikation efter eget valg som defineret i denne konventions artikel 2, bl.a. ved:

- a) at information til den brede offentlighed ydes handicappede i en tilgængelig form og ved hjælp af teknologi, der er tilpasset efter forskellige former for handicap, inden for en rimelig tid og uden yderligere omkostninger
- b) at acceptere og gøre det lettere for handicappede at bruge tegnsprog, punktskrift, forstørrende og alternativ kommunikation og alle andre tilgængelige kommunikationsmidler, -måder og -former efter eget valg i samspillet med det offentlige
- c) at opfordre private udbydere af tjenesteydelser til den brede offentlighed, bl.a. via internettet, til at levere information og ydelser i formater, der er tilgængelige og anvendelige for handicappede
- d) at tilskynde massemedierne, herunder udbydere af information via internettet, til at gøre deres ydelser tilgængelige for handicappede
- e) at anerkende og fremme anvendelsen af tegnsprog.

Artikel 22

Privatlivets fred

1. Handicappede skal uanset bopæl eller boform beskyttes mod vilkårlig eller ulovlig indblanding i deres privatliv eller familieforhold, hjem eller korrespondance eller andre former for kommunikation og mod uretmæssige angreb på ære og omdømme. Handicappede har ret til lovens beskyttelse mod sådan indblanding eller sådanne angreb.

2. Deltagerstaterne skal beskytte personlige, helbredsmæssige og rehabiliteringsmæssige oplysninger om handicappede på lige fod med andre.

Artikel 23

Respekt for hjem og familie

1. Deltagerstaterne skal træffe effektive og nødvendige foranstaltninger til at afskaffe diskrimination af handicappede i alle forhold vedrørende ægteskab, familieliv, forældreskab og personlige forhold på lige fod med andre for at sikre:

- a) at retten for alle handicappede i den giftefærdige alder til at indgå ægteskab og stifte familie på basis af de kommende ægtefællers frivillige og uforbeholdne samtykke anerkendes
- b) at handicappedes ret til frit og under ansvar at bestemme antallet af deres børn og afstanden mellem dem og til at få adgang til alderssvarende oplysninger samt undervisning om forplantning og familieplanlægning anerkendes, samt at der sørges for de nødvendige midler til, at de kan udøve disse rettigheder
- c) at personer med handicap, herunder børn, bevarer deres fertilitet på lige fod med andre.

2. Deltagerstaterne skal sikre de rettigheder og det ansvar, som henholdsvis tilkommer og påhviler handicappede, med hensyn til værgemål, formynderskab, adoption af børn og lignende retsbegreber, såfremt disse retsbegreber findes i national lovgivning, dog således, at barnets tarv altid er af altafgørende betydning. Deltagerstaterne skal yde passende bistand til handicappede ved opdragelsen af deres børn.

3. Deltagerstaterne skal sikre, at børn med handicap har lige rettigheder med hensyn til familieliv. Med henblik på at virkeliggøre disse rettigheder og forebygge, at handicappede børn skjules, forlades, vanrøgttes eller isoleres, forpligter deltagerstaterne sig til at give tidlige og omfattende oplysninger, tilbud og støtte til børn med handicap og deres familie.

4. Deltagerstaterne skal sikre, at et barn ikke fjernes fra sine forældre mod sin vilje, undtagen når kompetente myndigheder, hvis afgørelser kan prøves ved en domstol, i overensstemmelse med gældende lov og praksis bestemmer, at en sådan fjernelse er nødvendig af hensyn til barnets tarv. Et barn må under ingen omstændigheder fjernes fra sine forældre på grund af, at enten barnet eller den ene eller begge forældre har et handicap.

5. Deltagerstaterne skal, hvis den nærmeste familie ikke er i stand til at passe et handicappet barn, udfolde alle bestræbelser på at tilvejebringe alternativ pasning hos den fjernere familie eller, hvis dette ikke lykkes, uden for hjemmet i familiære rammer.

Artikel 24

Uddannelse

1. Deltagerstaterne anerkender, at handicappede har ret til uddannelse. For at udøve denne ret uden diskrimination og på grundlag af lige muligheder skal deltagerstaterne sikre et inkluderende uddannelsessystem på alle niveauer samt livslang læring, der tager sigte på:

- a) at det menneskelige potentiale, den menneskelige værdighed og det menneskelige selvværd udvikles fuldt ud, samt at respekten for menneskerettigheder, grundlæggende frihedsrettigheder og den menneskelige mangfoldighed styrkes
- b) at handicappede udvikler deres personlighed, evner og kreativitet såvel som deres psykiske og fysiske formåen fuldt ud
- c) at gøre det muligt for handicappede effektivt at deltage i et frit samfund.

2. For at opfylde denne rettighed skal deltagerstaterne sikre, at:

- a) handicappede ikke på grund af deres handicap udelukkes fra det almindelige uddannelsessystem, og at børn med handicap ikke på grund af deres handicap udelukkes fra gratis og obligatorisk grundskoleundervisning eller fra undervisning på sekundærtrinet
- b) handicappede har adgang til en inkluderende og gratis grundskoleundervisning og undervisning på sekundærtrinet af høj kvalitet på lige fod med andre i det nærområde, hvor de bor
- c) der foretages tilpasninger i rimeligt omfang efter den enkelte persons behov
- d) handicappede får den nødvendige støtte inden for det almindelige uddannelsessystem til at fremme effektiv indlæring
- e) der ydes effektiv individuel støtte i et miljø, der fremmer akademisk og social udvikling i overensstemmelse med målsætningen om fuld inkludering.

3. Deltagerstaterne skal gøre det muligt for handicappede at tilegne sig menneskelige og sociale færdigheder for at gøre dem egnede til fuld og lige deltagelse i uddannelsen og livet som samfundsborgere. Med henblik herpå skal deltagerstaterne træffe egnede foranstaltninger, herunder:

- a) fremme indlæringen af punktskrift, alternative skriftformer, forstørrende og alternative kommunikationsmåder, -midler og -former samt orientering og mobilitetsfærdigheder og fremme støtte fra ligestillede og mentorordninger
- b) fremme indlæringen af tegnsprog og fremme døvesamfundets sproglige identitet
- c) sikre, at undervisningen af blinde, døve eller døvblinde personer, især børn, foregår på det mest egnede sprog og på de kommunikationsmåder og med de kommunikationsmidler, som er bedst for den enkelte, og i omgivelser, der giver størst mulig indlæring og social udvikling.

4. For at sikre opfyldelsen af denne ret skal deltagerstaterne træffe egnede foranstaltninger til at ansætte lærere, herunder lærere med handicap, som behersker tegnsprog og/eller punktskrift, og til at uddanne fagfolk og medarbejdere på alle niveauer i uddannelsessystemet. Denne uddannelse skal omfatte handicapbevidsthed og anvendelse af egnede udvidede og alternative kommunikationsmåder, -midler og -former, undervisningsmetoder og -materialer, der kan støtte handicappede.

5. Deltagerstaterne skal sikre, at handicappede på lige fod med andre har adgang til almindelige videregående uddannelser, erhvervsuddannelser, voksenundervisning og livslang læring uden diskrimination. Med henblik herpå skal deltagerstaterne sikre, at der ydes tilpasninger i rimeligt omfang til handicappede.

Artikel 25

Sundhed

Deltagerstaterne anerkender, at handicappede har ret til den højest opnåelige sundhedstilstand uden diskrimination på grund af handicap. Deltagerstaterne skal træffe alle egnede foranstaltninger til at sikre, at handicappede har adgang til sundhedsydelser, som tager hensyn til køn, herunder sundhedsrelateret rehabilitering. Deltagerstaterne skal især:

- a) give handicappede adgang til sundhedsydelser og -ordninger af samme omfang, kvalitet og standard, som tilbydes andre, og som er gratis eller til en overkommelig pris, bl.a. inden for seksuel og reproduktiv sundhed samt folkesundhedsprogrammer
- b) give adgang til de sundhedsydelser, som handicappede specifikt har brug for på grund af deres handicap, herunder tidlig opdagelse eller forebyggelse alt efter omstændighederne samt ydelser, der tager sigte på at minimere og forebygge yderligere funktionsnedsættelse, herunder blandt børn og ældre
- c) give adgang til disse sundhedsydelser så tæt som muligt på lokalsamfundet, herunder i landdistrikter
- d) kræve, at sundhedsfagligt personale yder pleje af samme kvalitet til handicappede som til andre, herunder på grundlag af frivilligt og informeret samtykke, ved gennem uddannelse og udbredelse af kendskabet til etiske standarder for offentlig og privat sundhedspleje bl.a. at øge bevidstheden om de menneskerettigheder, den værdighed og autonomi og de behov, som handicappede har

- e) forbyde diskrimination af handicappede i forbindelse med sygeforsikringer og livsforsikringer, som skal tilbydes på retfærdige og rimelige vilkår, når sådanne forsikringer er tilladt efter national lovgivning
- f) forhindre diskriminerende nægtelse af sundhedspleje eller sundhedstilbud eller af mad og drikke på grund af handicap.

Artikel 26

Habilitering og rehabilitering

1. Deltagerstaterne skal træffe effektive og egnede foranstaltninger, bl.a. gennem støtte fra ligestillede, for at gøre det muligt for handicappede at opnå og bevare den størst mulige uafhængighed, fuld fysisk, mental, social og erhvervsmæssig selvstændighed samt fuld inddragelse og deltagelse i alle livets aspekter. Med henblik herpå skal deltagerstaterne iværksætte, styrke og udbygge omfattende habiliterings- og rehabiliteringsordninger og -programmer, især inden for sundhed, beskæftigelse, uddannelse og sociale forhold således, at disse ordninger og programmer:

- a) iværksættes tidligst muligt og baseres på en tværfaglig bedømmelse af individuelle behov og individuel styrke
- b) støtter deltagelse og inddragelse i samfundslivet og på alle samfundsområder, er frivillige og tilbydes handicappede så tæt som muligt på deres lokalsamfund, herunder i landdistrikter.

2. Deltagerstaterne skal fremme udviklingen af grund- og efteruddannelse for fagfolk og personale, der arbejder med habilitering og rehabilitering.

3. Deltagerstaterne skal fremme eksistensen af og kendskabet til samt anvendelsen af hjælpemidler og hjælpemiddelteknologi, der er målrettet handicappede, i det omfang disse vedrører habilitering og rehabilitering.

Artikel 27

Arbejde og beskæftigelse

1. Deltagerstaterne anerkender handicappedes ret til at arbejde på lige fod med andre, hvilket omfatter retten til at kunne tjene til livets ophold ved arbejde efter eget valg på et arbejdsmarked og i et arbejdsmiljø, der er åbent, rummeligt og tilgængeligt for handicappede. Deltagerstaterne skal sikre og fremme opfyldelsen af retten til arbejde, herunder for personer, der får et handicap i forbindelse med deres beskæftigelse, ved at træffe egnede foranstaltninger, herunder gennem lovgivning, til bl.a. at:

- a) forbyde diskrimination på grund af handicap i alle forhold vedrørende enhver form for beskæftigelse, herunder betingelser for rekruttering, ansættelse og beskæftigelse, fortsat beskæftigelse, karrieremuligheder samt sikre og sunde arbejdsforhold
- b) beskytte handicappedes ret til retfærdige og gunstige arbejdsvilkår på lige fod med andre, herunder lige muligheder og lige løn for arbejde af samme værdi, sikre og sunde arbejdsforhold, herunder beskyttelse mod chikane, samt afhjælpning af klager
- c) sikre, at handicappede kan udøve deres arbejdsmarkeds- og fagforeningsrettigheder på lige fod med andre

- d) gøre det muligt for handicappede at få effektiv adgang til almindelig faglig vejledning og erhvervsvejledning, jobanvisningsordninger og til erhvervsuddannelse og efteruddannelse
- e) fremme beskæftigelsesmuligheder og karrieremuligheder for handicappede på arbejdsmarkedet samt bistand til at finde, få, fastholde og vende tilbage til beskæftigelse
- f) fremme mulighederne for selvbeskæftigelse, iværksætteri, udvikling af kooperativer samt etablering af egen virksomhed
- g) ansætte personer med handicap i den offentlige sektor
- h) fremme beskæftigelsen af handicappede i den private sektor gennem egnede politikker og foranstaltninger, som kan omfatte ordninger med positiv særbehandling, løntilskud og andre foranstaltninger
- i) sikre tilpasninger i rimeligt omfang på arbejdspladsen for handicappede
- j) fremme, at handicappede får erhvervs erfaring på et åbent arbejdsmarked
- k) fremme ordninger for erhvervmæssig og faglig rehabilitering, fastholdelse af job og tilbagevenden til arbejde for handicappede.

2. Deltagerstaterne skal sikre, at handicappede ikke holdes i slaveri eller trældom og på lige fod med andre er beskyttet mod tvangs- eller pligtarbejde.

Artikel 28

Tilfredsstillende levestandard og social tryghed

1. Deltagerstaterne anerkender, at handicappede har ret til tilfredsstillende levestandard for sig selv og deres familie, herunder fyldestgørende ernæring, beklædning og bolig, og til stadig forbedring af deres levestandard, og skal træffe egnede foranstaltninger for at sikre og fremme opfyldelsen af denne ret uden diskrimination på grund af handicap.

2. Deltagerstaterne anerkender, at handicappede har ret til social tryghed og til at udøve denne ret uden diskrimination på grund af handicap, og skal træffe egnede foranstaltninger for sikre og fremme opfyldelsen af denne ret, bl.a. ved at:

- a) sikre handicappede lige adgang til rent vand og til hjælpemidler, udstyr og anden bistand, der er tilpasset deres behov, og som er til en overkommelig pris
- b) sikre handicappede, især kvinder og piger med handicap og ældre handicappede, adgang til ordninger for social tryghed og fattigdomsbekæmpelse
- c) sikre handicappede og deres familie, som lever i fattigdom, adgang til offentlig bistand til handicaprelaterede udgifter, herunder tilstrækkelig uddannelse, rådgivning, økonomisk bistand og aflastende pleje
- d) sikre handicappede adgang til socialt boligbyggeri

- e) sikre personer med handicap lige adgang til pensionsydelse og pensionsordninger.

Artikel 29

Deltagelse i det politiske og offentlige liv

Deltagerstaterne skal sikre handicappede deres politiske rettigheder og muligheden for at udøve dem på lige fod med andre og sørge for:

- a) at sikre, at handicappede effektivt og fuldt ud, direkte eller gennem frit valgte repræsentanter på lige fod med andre kan deltage i det politiske og offentlige liv, herunder handicappedes ret til og mulighed for at afgive deres stemme og stille op til valg, bl.a. ved at:
 - i) sikre, at stemmeprocedurer, afstemningsfaciliteter og valgmateriale er egnede, tilgængelige og lette at forstå og anvende
 - ii) beskytte handicappedes ret til uden pression at afgive en hemmelig stemme ved valg og folkeafstemninger og til at stille op til valg, effektivt bestride et hverv og udføre alle offentlige funktioner på alle niveauer i den offentlige forvaltning, idet det gøres lettere at anvende hjælpemiddelteknologi og ny teknologi, hvor det er hensigtsmæssigt
 - iii) sikre, at handicappede frit kan give udtryk for deres vilje som vælgere, og med henblik herpå tillade, at de om nødvendigt og efter anmodning kan få bistand fra en person efter eget valg til at afgive deres stemme
- b) aktivt at fremme et miljø, hvor handicappede effektivt og fuldt ud kan deltage i varetagelsen af offentlige anliggender uden diskrimination og på lige fod med andre, og at fremme deres deltagelse i offentlige anliggender, bl.a. ved at:
 - i) deltage i ikke-statslige organisationer og foreninger, som beskæftiger sig med landets offentlige og politiske forhold, og i politiske partiers aktiviteter og administration
 - ii) oprette og melde sig ind i organisationer for handicappede med henblik på at repræsentere handicappede på internationalt, nationalt, regionalt og lokalt niveau.

Artikel 30

Deltagelse i kulturlivet, rekreative aktiviteter, fritidsaktiviteter og sport

1. Deltagerstaterne anerkender handicappedes ret til at tage del i kulturlivet på lige fod med andre og skal træffe alle egnede foranstaltninger for at sikre, at handicappede:

- b) har adgang til kulturstof i en tilgængelig form
- c) har adgang til fjernsynsprogrammer, film, teaterforestillinger og andre kulturelle aktiviteter i en tilgængelig form

- d) har adgang til kultursteder som teatre, museer, biografteater, biblioteker og turistmål og så vidt muligt har adgang til monumenter og steder af national kulturel betydning.

2. Deltagerstaterne skal træffe egnede foranstaltninger for at gøre det muligt for handicappede at udvikle og udnytte deres kreative, kunstneriske og intellektuelle potentiale, ikke alene til gavn for dem selv, men også til berigelse af samfundet.

3. Deltagerstaterne skal i overensstemmelse med folkeretten træffe alle egnede foranstaltninger for at sikre, at lovgivning til beskyttelse af den intellektuelle ejendomsret ikke udgør en urimelig eller diskriminerende barriere for handicappedes adgang til kulturstof.

4. Handicappede er på lige fod med andre berettiget til anerkendelse og støtte af deres særlige kulturelle og sproglige identitet, herunder tegnsprog og døvekultur.

5. For at gøre det muligt for handicappede på lige fod med andre at deltage i rekreative aktiviteter samt fritids- og sportsaktiviteter skal deltagerstaterne træffe egnede foranstaltninger til at:

- a) tilskynde til og fremme, at handicappede i videst muligt omfang deltager i almene sportsaktiviteter på alle niveauer
- b) sikre, at handicappede har mulighed for at arrangere, udvikle og deltage i handicapidræt og rekreative aktiviteter, og med henblik herpå tilskynde til, at de på lige fod med andre får passende instruktion, træning og ressourcer
- c) sikre, at personer med handicap har adgang til sportsfaciliteter, rekreative områder og turiststeder
- d) sikre, at handicappede børn på lige fod med andre børn har adgang til at deltage i leg, rekreative aktiviteter, fritidsliv og sport, herunder sådanne aktiviteter i skolen
- e) sikre, at handicappede har adgang til tilbud fra arrangører af rekreative aktiviteter samt turist-, fritids- og sportsaktiviteter.

Artikel 31

Statistik og dataindsamling

1. Deltagerstaterne forpligter sig til at indsamle relevante oplysninger, herunder statistiske og forskningsmæssige data, således at de kan formulere og gennemføre politikker, som udmønter denne konvention i praksis. Indsamlingen og ajourføringen af disse oplysninger skal:

- a) overholde de lovbestemte beskyttelsesforanstaltninger, herunder lovgivning om databeskyttelse, for at sikre fortrolig behandling af oplysningerne samt respekt for handicappedes privatliv
- b) overholde internationalt accepterede standarder for beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder samt etiske principper ved indsamling og brug af statistiske oplysninger.

2. De oplysninger, der indsamles i overensstemmelse med denne artikel, skal om nødvendigt opdeles og anvendes ved vurderingen af deltagerstaternes overholdelse af deres

forpligtelser i medfør af denne konvention samt til at identificere og fjerne de barrierer, som handicappede støder på ved udøvelsen af deres rettigheder.

3. Deltagerstaterne skal påtage sig ansvaret for at udbrede disse statistikker og sikre, at de er tilgængelige for handicappede og andre.

Artikel 32

Internationalt samarbejde

1. Deltagerstaterne anerkender vigtigheden af internationalt samarbejde og fremme deraf som støtte til den nationale indsats for at opfylde denne konventions formål og målsætninger og forpligter sig i denne forbindelse til at træffe egnede og effektive foranstaltninger mellem to eller flere stater og, hvor det er hensigtsmæssigt, i samarbejde med relevante internationale og regionale organisationer og civilsamfundet, især handicaporganisationer. Sådanne foranstaltninger kunne bl.a.:

- a) sikre, at det internationale samarbejde, herunder internationale udviklingsprogrammer, inkluderer og er tilgængeligt for handicappede
- b) lette og støtte kapacitetsopbygning, bl.a. gennem udveksling og deling af oplysninger, erfaringer, uddannelsesprogrammer og god praksis
- c) lette forskningssamarbejde samt adgang til videnskabelig og teknisk viden
- d) yde teknisk og økonomisk bistand, hvor det er hensigtsmæssigt, bl.a. ved at lette adgangen til og delingen af tilgængelig teknologi og hjælpemiddelteknologi og ved teknologioverførsel.

2. Bestemmelserne i denne artikel berører ikke den enkelte deltagerstats forpligtelse til at opfylde sine forpligtelser i medfør af denne konvention.

Artikel 33

National gennemførelse og overvågning

1. Deltagerstaterne skal i overensstemmelse med deres organisationsstruktur udpege et eller flere kontaktpunkter i centraladministrationen for forhold, der vedrører gennemførelsen af denne konvention, og skal behørigt overveje at oprette eller udpege en koordinerende funktion i centraladministrationen for at lette den dermed forbundne indsats inden for forskellige sektorer og på forskellige niveauer.

2. Deltagerstaterne skal i overensstemmelse med deres retslige og administrative systemer opretholde, styrke, udpege eller opstille rammer, herunder om nødvendigt en eller flere uafhængige funktioner, for at fremme, beskytte og overvåge gennemførelsen af denne konvention. Ved udpegelsen eller oprettelsen af en sådan funktion skal deltagerstaterne tage hensyn til principperne vedrørende de nationale menneskerettighedsinstitutioners status og funktion.

3. Civilsamfundet, især handicappede og de organisationer, der repræsenterer dem, skal inddrages og fuldt ud deltage i overvågningsprocessen.

Artikel 34

Komitéen for rettigheder for handicappede

1. Der nedsættes en komité for rettigheder for handicappede (i det følgende benævnt "komitéen"), som skal varetage nedennævnte opgaver.

2. Komitéen skal på tidspunktet for denne konventions ikrafttræden bestå af 12 eksperter. Når yderligere 60 lande har ratificeret eller tiltrådt denne konvention, skal antallet af komitémedlemmer øges med seks, således at antallet når op på maksimalt 18 medlemmer.

3. Komitéens medlemmer skal virke i deres personlige egenskab og skal være af høj moralsk integritet og have anerkendt kompetence og erfaring på det område, som denne konvention dækker. Ved indstilling af deres kandidater opfordres deltagerstaterne til at tage behørigt hensyn til bestemmelsen i denne konventions artikel 4, stk. 3.

4. Komitéens medlemmer vælges af deltagerstaterne, idet der tages hensyn til en rimelig geografisk fordeling, repræsentation af de forskellige kulturformer og de vigtigste retssystemer, en afbalanceret repræsentation af kønnene og deltagelse af eksperter med handicap.

5. Komitéens medlemmer vælges ved hemmelig afstemning på grundlag af en fortegnelse over personer, der er indstillet af deltagerstaterne blandt deres statsborgere på møder blandt deltagerstaterne. Ved disse møder, der er beslutningsdygtige, såfremt to tredjedele af deltagerstaterne er repræsenteret, indvælges i komitéen de personer, der opnår flest stemmer og et absolut flertal af de stemmer, der afgives af de tilstedeværende og stemmeafgivende repræsentanter for deltagerstaterne.

6. Det første valg skal afholdes senest seks måneder efter denne konventions ikrafttrædelse. Mindst fire måneder før hvert valg skal De Forenede Nationers generalsekretær skriftligt opfordre deltagerstaterne til inden to måneder at indstille deres kandidater. Generalsekretæren udarbejder derefter en alfabetisk fortegnelse over samtlige således indstillede personer med angivelse af de deltagerstater, der har indstillet dem, og fremsender den til de i denne konvention deltagende stater.

7. Komitéens medlemmer vælges for en periode på fire år. De kan genvælges én gang. Embedsperioden for seks af de medlemmer, der vælges ved det første valg, udløber dog efter to år; straks efter første valg udpeges navnene på disse medlemmer ved lodtrækning foretaget af formanden for det i stk. 5 nævnte møde.

8. Valget af de seks yderligere medlemmer af komitéen skal finde sted i tilknytning til de regelmæssige valg i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i denne artikel.

9. Hvis et medlem af komitéen dør, nedlægger sit hverv eller erklærer, at han eller hun af andre grunde ikke længere kan varetage sine forpligtelser, udpeger den deltagerstat, som indstillede medlemmet, en anden ekspert, der besidder de kvalifikationer og opfylder de krav, som er anført i de relevante bestemmelser i denne artikel, til at virke i den resterende del af perioden.

10. Komitéen fastsætter selv sin forretningsorden.

11. De Forenede Nationers generalsekretær stiller i nødvendigt omfang personale og øvrige faciliteter til rådighed for komitéen, således at komitéen effektivt kan udøve sine funktioner i henhold til denne konvention, og indkalder til det første møde.

12. Med De Forenede Nationers generalforsamlings godkendelse modtager medlemmerne af komitéen, der er oprettet i henhold til denne konvention, vederlag af de Forenede Nationers midler på de vilkår og betingelser, som generalforsamlingen måtte beslutte under hensyntagen til vigtigheden af komitéens ansvarsområder.

13. Komitéens medlemmer har krav på de faciliteter og privilegier og den immunitet, som tilkommer eksperter udsendt i særligt hverv for De Forenede Nationer, således som det er fastlagt i de relevante afsnit af konventionen om FN's rettigheder og immuniteter.

Artikel 35

Rapporter fra deltagerstaterne

1. Hver deltagerstat forpligter sig til gennem De Forenede Nationers generalsekretær at aflægge en omfattende rapport til komitéen om de foranstaltninger, den har truffet til gennemførelse af sine forpligtelser efter denne konvention, og om de fremskridt, der er gjort i den henseende, inden to år efter at denne konvention er trådt i kraft for den pågældende deltagerstat.

2. Derefter skal deltagerstaterne aflægge rapport mindst hvert fjerde år samt yderligere, når komitéen anmoder herom.

3. Komitéen skal fastlægge eventuelle retningslinjer for rapporternes indhold.

4. En deltagerstat, som har aflagt en omfattende første rapport til komitéen, skal ikke i sine efterfølgende rapporter gentage de oplysninger, der er givet tidligere. Ved udarbejdelsen af rapporter til komitéen opfordres deltagerstaterne til at gøre dette ved en åben og gennemsigtig proces og til behørigt at tage hensyn til bestemmelsen i denne konventions artikel 4, stk. 3.

5. Rapporterne kan angive forhold og vanskeligheder, som har indflydelse på, i hvilken udstrækning forpligtelserne i henhold til denne konvention opfyldes.

Artikel 36

Behandling af rapporter

1. Komitéen behandler hver rapport og fremkommer med de forslag og generelle anbefalinger til rapporten, som den anser for passende, og fremsender disse til den pågældende deltagerstat. Deltagerstaten kan svare komitéen med oplysninger efter eget valg. Komitéen kan anmode deltagerstaterne om yderligere oplysninger vedrørende denne konventions gennemførelse.

2. Hvis en deltagerstat er betydeligt forsinket med aflæggelsen af en rapport, kan komitéen give den pågældende deltagerstat meddelelse om, at det er nødvendigt at undersøge gennemførelsen af denne konvention i den pågældende deltagerstat på grundlag af pålidelige oplysninger, som foreligger for komitéen, hvis den pågældende rapport ikke afgives inden tre måneder efter meddelelsen. Komitéen skal anmode den pågældende deltagerstat om at deltage i en sådan undersøgelse. Såfremt deltagerstaten svarer ved at aflægge den pågældende rapport, finder bestemmelserne i stk. 1 anvendelse.

3. De Forenede Nationers generalsekretær skal gøre rapporterne tilgængelige for samtlige deltagerstater.

4. Deltagerstaterne skal gøre deres rapporter almindeligt tilgængelige for offentligheden i deres egne lande og skal lette adgangen til forslag og generelle anbefalinger vedrørende rapporterne.

5. Komitéen fremsender, når den anser det for hensigtsmæssigt, til De Forenede Nationers særorganisationer, fonde og programmer samt andre kompetente organer rapporter fra deltagerstaterne for at imødekomme en heri anført anmodning om eller tilkendegivelse af et behov for teknisk rådgivning eller bistand, tillige med komitéens eventuelle bemærkninger og anbefalinger vedrørende disse anmodninger eller tilkendegivelser.

Artikel 37

Samarbejde mellem deltagerstaterne og komitéen

1. Hver deltagerstat skal samarbejde med komitéen og bistå komitéens medlemmer med at opfylde deres mandat.

2. Komitéen skal i sit forhold til deltagerstaterne behørigt overveje, på hvilke måder og med hvilke midler den nationale kapacitet til at gennemføre denne konvention kan forøges, herunder gennem internationalt samarbejde.

Artikel 38

Komitéens forhold til andre organer

For at fremme en effektiv gennemførelse af denne konvention og det internationale samarbejde på det område, der er omfattet af denne konvention, skal:

- a) særorganisationerne og andre af De Forenede Nationers organer have adgang til at være repræsenteret ved bedømmelsen af foranstaltningerne til gennemførelse af de bestemmelser i denne konvention, som falder inden for rammerne af deres mandat. Komitéen kan opfordre særorganisationerne og andre kompetente organer, som den finder egnede, til at yde sagkyndig rådgivning om denne konventions gennemførelse på områder, der falder inden for rammerne af deres respektive mandater. Komitéen kan opfordre særorganisationerne og andre af De Forenede Nationers organer til at aflægge rapport om denne konventions gennemførelse på områder inden for rammerne af deres aktiviteter
- b) komitéen som led i udøvelsen af sit mandat om nødvendigt rådføre sig med andre relevante organer, der er oprettet i henhold til internationale menneskerettighedskonventioner, for at sikre ensartethed i de respektive retningslinjer for rapporter, forslag og generelle anbefalinger samt undgå gentagelser og overlappning under udøvelsen af deres funktioner.

Artikel 39

Komitéens rapport

Komitéeen skal hvert andet år aflægge rapport om sin virksomhed til generalforsamlingen og til Det Økonomiske og Sociale Råd og kan fremkomme med forslag og generelle anbefalinger på grundlag af behandlingen af rapporter og oplysninger fra deltagerstaterne. Sådanne forslag og generelle anbefalinger skal medtages i komitéens rapport tillige med eventuelle bemærkninger fra deltagerstaterne.

Artikel 40

Partskonference

1. Deltagerstaterne skal mødes regelmæssigt til en partskonference for at drøfte alle spørgsmål vedrørende gennemførelsen af denne konvention.
2. De Forenede Nationers generalsekretær skal indkalde til en partskonference senest seks måneder efter, at denne konvention er trådt i kraft. De Forenede Nationers generalsekretær indkalder til efterfølgende møder hvert andet år, eller når partskonferencen træffer bestemmelse herom.

Artikel 41

Depositær

De Forenede Nationers generalsekretær er depositær for denne konvention.

Artikel 42

Undertegnelse

Denne konvention er åben for undertegnelse for alle stater og regionale samarbejdsorganisationer i De Forenede Nationers hovedsæde i New York fra den 30. marts 2007.

Artikel 43

Tilsagn om at blive bundet af konventionen

Denne konvention skal ratificeres af de undertegnende stater og formelt bekræftes af de undertegnende regionale samarbejdsorganisationer. Den står åben for tiltrædelse af enhver stat eller regional samarbejdsorganisation, som ikke har undertegnet denne konvention.

Artikel 44

Regionale samarbejdsorganisationer

1. Ved "regional samarbejdsorganisation" forstås en organisation, som er oprettet af suveræne stater i en given region, og til hvilken dens medlemsstater har overført kompetence i forhold, der hører under denne konvention. Sådanne organisationer skal i deres formelle bekræftelsesinstrument eller tiltrædelsesinstrument erklære, i hvilket omfang de har kompetence i forhold, der hører under denne konvention. Efterfølgende skal de give depositaren meddelelse om enhver væsentlig ændring i omfanget af deres kompetence.

2. Henvisninger til "deltagerstater" i denne konvention finder anvendelse på sådanne organisationer inden for rammerne af deres kompetence.

3. Ved anvendelse af artikel 45, stk. 1, og artikel 47, stk. 2 og 3, i denne konvention medregnes instrumenter deponeret af en regional samarbejdsorganisation ikke.

4. Regionale samarbejdsorganisationer kan i forhold, der er omfattet af deres kompetence, udøve deres ret til at stemme ved partskonferencen med et antal stemmer svarende til det antal af deres medlemsstater, som er parter i denne konvention. En sådan organisation må ikke udøve sin ret til at stemme, hvis nogen af dens medlemsstater udøver deres ret, og omvendt.

Artikel 45

Ikrafttræden

1. Denne konvention træder i kraft på tredivtedagen efter deponeringen af det 20. ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

2. For hver stat eller regional samarbejdsorganisation, der ratificerer, formelt bekræfter eller tiltræder denne konvention efter deponeringen af det 20. instrument, træder denne konvention i kraft på tredivtedagen efter deponeringen af statens eller organisationens eget ratifikations-, bekræftelses- eller tiltrædelsesinstrument.

Artikel 46

Forbehold

1. Der kan ikke tages forbehold, som er uforenelige med denne konventions hensigt og formål.

2. Forbehold kan til enhver tid trækkes tilbage.

Artikel 47

Ændringer

1. Enhver deltagerstat kan stille et ændringsforslag til denne konvention og indsende det til De Forenede Nationers generalsekretær. Generalsekretæren skal sende ethvert ændringsforslag til deltagerstaterne med anmodning om, at disse meddeler, hvorvidt de ønsker en partskonference med det formål at behandle og træffe beslutning om forslagene. Såfremt mindst en tredjedel af deltagerstaterne inden fire måneder efter datoen for en sådan meddelelse fremsætter ønske om en konference, skal generalsekretæren indkalde til konferencen i De Forenede Nationers regi. Enhver ændring, der vedtages med to tredjedeles flertal af de deltagerstater, der er til stede og afgiver deres stemme, fremsendes af generalsekretæren til generalforsamlingen til godkendelse og derefter til alle deltagerstater til antagelse.

2. En ændring, der er vedtaget og godkendt i overensstemmelse med stk. 1, træder i kraft på tredivtedagen efter, at antallet af deponerede godkendelsesinstrumenter har nået to tredjedele af antallet af deltagerstater på datoen for ændringens vedtagelse. Derefter træder ændringen i kraft for en deltagerstat på tredivtedagen efter den dato, hvor den pågældende stat deponerer sit eget godkendelsesinstrument. En ændring er kun bindende for de deltagerstater, der har godkendt den.

3. Hvis det ved konsensus besluttet af partskonferencen, træder en ændring, som er vedtaget og godkendt i overensstemmelse med stk. 1, og som udelukkende vedrører artikel 34, 38, 39 og 40, i kraft for alle deltagerstater på tredivtedagen efter, at antallet af deponerede godkendelsesinstrumenter har nået to tredjedele af antallet af deltagerstater på datoen for ændringens vedtagelse.

Artikel 48

Opsigelse

En deltagerstat kan opsig denne konvention ved skriftlig meddelelse til De Forenede Nationers generalsekretær. Opsigelsen træder i kraft et år efter datoen for generalsekretærens modtagelse af meddelelsen.

Artikel 49

Tilgængelig form

Teksten til denne konvention skal foreligge i tilgængelig form.

Artikel 50

Autentiske tekster

Den arabiske, engelske, franske, kinesiske, russiske og spanske tekst til denne konvention har samme gyldighed.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har de undertegnende befuldmægtigede, der af deres respektive regeringer er behørigt bemyndiget hertil, undertegnet denne konvention.

BILAG 2

1. Det Europæiske Fællesskabs erklæring i henhold til artikel 44, stk. 1, i konventionen om handicappedes rettigheder

De nuværende medlemsstater af Det Europæiske Fællesskab er Kongeriget Belgien, Republikken Bulgarien, Den Tjekkiske Republik, Kongeriget Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland, Republikken Estland, Den Helleniske Republik, Kongeriget Spanien, Den Franske Republik, Irland, Den Italienske Republik, Republikken Cypern, Republikken Letland, Republikken Litauen, Storhertugdømmet Luxembourg, Republikken Ungarn, Republikken Malta, Kongeriget Nederlandene, Republikken Østrig, Republikken Polen, Den Portugisiske Republik, Rumænien, Republikken Slovenien, Den Slovakiske Republik, Republikken Finland, Kongeriget Sverige og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland.

I denne erklæring anføres de kompetencer, medlemsstaterne har overdraget til Fællesskabet i henhold til traktaterne på de områder, der er omfattet af konventionen.

Fællesskabet har delt kompetence med hensyn til bekæmpelse af diskrimination på grund af handicap (artikel 13), fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital (artikel 26, artikel 45-48 og artikel 55), landbrug (artikel 36-37), jernbane- og landevejstransport, sø- og luftfart (artikel 71 og artikel 80), statsstøtte (artikel 87-88), indirekte beskatning (artikel 93), det indre marked (artikel 95), lige løn til mænd og kvinder (artikel 141) og statistikker (artikel 285). I henhold til artikel 125 arbejder medlemsstaterne og Fællesskabet på at udvikle en samordnet strategi for beskæftigelse. I henhold til artikel 149 bidrager Fællesskabet til udviklingen af et højt uddannelsesniveau ved at fremme samarbejdet mellem medlemsstater og om nødvendigt støtte og supplere disses indsats. I henhold til artikel 150 iværksætter Fællesskabet en erhvervsuddannelsespolitik, der støtter og supplerer medlemsstaternes aktioner. I henhold til artikel 158 udvikler og fortsætter Fællesskabet, for at fremme en harmonisk udvikling af Fællesskabet som helhed, sin indsats for at styrke sin økonomiske og sociale samhørighed.

De nedenfor anførte EF-retsakter viser omfanget af Fællesskabets kompetence i overensstemmelse med traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab:

Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (EFT L 303 af 2.12.2000, s. 16)

Europa-parlamentets og Rådets direktiv 1999/5/EF af 9. marts 1999 om radio- og teleterminaludstyr samt gensidig anerkendelse af udstyrets overensstemmelse (EFT L 91 af 7.4.1999, s. 10)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/85/EF af 20. november 2001 om særlige bestemmelser for køretøjer, der anvendes til personbefordring og har flere end otte siddepladser ud over førerens plads, og om ændring af direktiv 70/156/EØF og 97/27/EF (EFT L 125 af 13.2.2002, s. 1)

Rådets direktiv 91/439/EØF af 29. juli 1991 om kørekort (EFT L 237 af 24.8.1991, s. 1)

Rådets direktiv 96/48/EF af 23. juli 1996 om interoperabilitet i det transeuropæiske jernbanesystem for højhastighedstog (EFT L 235 af 17.9.1996, s. 6). Ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/50/EF af 29. april 2004 (EUT L 164 af 30.4.2004, s. 114)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/16/EF af 19. marts 2001 om interoperabilitet i det transeuropæiske jernbanesystem for konventionelle tog (EFT L 110 af 20.4.2001, s. 1). Ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/50/EF af 29. april 2004. (EUT L 164 af 30.4.2004, s. 114)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/24/EF af 14. april 2003 om ændring af Rådets direktiv 98/18/EF om sikkerhedsregler og -standarder for passagerskibe (EUT L 123 af 17.5.2003, s. 18)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/59/EF af 15. juli 2003 om grundlæggende kvalifikationskrav og efteruddannelseskrav for førere af visse køretøjer, der benyttes til godstransport eller personbefordring ad vej, og om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3820/85 samt Rådets direktiv 91/439/EØF og om ophævelse af Rådets direktiv 76/914/EØF (EUT L 226 af 10.9.2003, s. 4)

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 (EUT L 46 af 17.2.2004, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2006 af 5. juli 2006 om handicappede og bevægelseshæmmede personers rettigheder, når de rejser med fly (EUT L 204 af 26.7.2006, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1899/2006 af 12. december 2006 om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3922/91 om harmonisering af tekniske krav og administrative procedurer inden for civil luftfart (EUT L 377 af 27.12.2006, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/87/EF af 12. december 2006 om fastsættelse af tekniske forskrifter for fartøjer på indre vandveje og om ophævelse af Rådets direktiv 82/714/EØF (EUT L 389 af 30.12.2006, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/126/EF af 20. december 2006 om kørekort (EUT L 403 af 30.12.2006, s. 18)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/46/EF af 5. september 2007 om fastlæggelse af en ramme for godkendelse af motorkøretøjer og påhængskøretøjer dertil samt af systemer, komponenter og separate tekniske enheder til sådanne køretøjer (EUT L 263 af 9.10.2007, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1371/2007 af 23. oktober 2007 om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser (EUT L 315 af 3.12.2007, s. 14)

Kommissionens forordning (EF) nr. 8/2008 af 11. december 2007 om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3922/91 om harmonisering af tekniske krav og administrative procedurer inden for civil luftfart (EUT L 10 af 12.1.2008, s. 1)

Kommissionens beslutning 2008/164/EF af 21. december 2007 vedrørende den tekniske specifikation for interoperabilitet for bevægelseshæmmede i det transeuropæiske jernbanesystem for konventionelle tog og højhastighedstog (EUT L 64 af 7.3.2008, s. 72)

Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/16/EF af 29. juni 1995 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om elevatorer (EFT L 312 af 7.9.1995, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/83/EF af 6. november 2001 om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler. Ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/27/EF af 31. marts 2004 (EUT L 136 af 30.4.2004, s. 34)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 33)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester ("forsyningspligtdirektivet") (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 51)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/65/EF af 11. december 2007 om ændring af Rådets direktiv 89/552/EØF om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-spredningsvirksomhed (EUT L 332 af 18.12.2007, s. 27)

Kommissionens forordning (EF) nr. 2204/2002 af 12. december 2002 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til beskæftigelse (EFT L 337 af 13.12.2002, s. 3)

Rådets forordning (EF) nr. 577/98 af 9. marts 1998 om gennemførelse af en stikprøveundersøgelse vedrørende arbejdsstyrken i Fællesskabet (EFT L 77 af 14.3.1998, s. 1) med tilhørende gennemførelsesforordninger

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1177/2003 af 16. juni 2003 om EF-statistikker over indkomstforhold og levevilkår (EU-SILC) (EUT L 165 af 3.7.2003, s. 1) med tilhørende gennemførelsesforordninger

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 458/2007 af 25. april 2007 om det europæiske system af integrerede statistikker for social beskyttelse (ESSPROS) (EUT L 113 af 30.4.2007, s. 3)

Rådets forordning (EØF) nr. 918/83 af 28. marts 1983 om en fællesskabsordning vedrørende fritagelse for import- og eksportafgifter (EFT L 105 af 23.4.1983, s. 1)

Rådets direktiv 83/181/EØF af 28. marts 1983 om fastlæggelse af anvendelsesområdet for artikel 14, stk. 1, litra d), i direktiv 77/388/EØF for så vidt angår fritagelse for merværdiafgift ved visse former for endelig indførsel af goder (EFT L 105 af 23.4.1983)

Rådets beslutning 2006/774/EF af 7. november 2006 om bemyndigelse af visse medlemsstater til at anvende en nedsat momssats på visse arbejdskraftintensive tjenesteydelser i overensstemmelse med proceduren i artikel 28, stk. 6, i direktiv 77/388/EØF (EUT L 314 af 15.11.2006, s. 28)

Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem (EUT L 347 af 11.12.2006, s. 1)

Rådets direktiv 86/378/EØF af 24. juli 1986 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sociale sikringsordninger (EFT L 225 af 12.8.1986, s. 40)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF af 5. juli 2006 om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv (EUT L 204 af 26.7.2006, s. 23)

Rådets beslutning 2006/544/EF af 18. juli 2006 om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik (EUT L 215 af 5.8.2006, s. 26)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked ("direktivet om elektronisk handel") (EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EFT L 167 af 22.6.2001, s. 10)

Europa-parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF af 15. december 1997 om fælles regler for udvikling af Fællesskabets indre marked for posttjenester og forbedring af disse tjenesters kvalitet (EFT L 15 af 21.1.1998, s. 14). Ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/39/EF af 10. juni 2002 om ændring af direktiv 97/67/EF for så vidt angår yderligere åbning af Fællesskabets marked for posttjenester (EFT L 176 af 5.7.2002, s. 21)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/17/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester ("forsyningsvirksomhedsdirektivet") (EUT L 134 af 30.4.2004, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter (EUT L 134 af 30.4.2004, s. 114)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked og om ændring af Rådets direktiv 84/450/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, 98/27/EF og 2002/65/EF og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 ("direktivet om urimelig handelspraksis") (EUT L 149 af 11.6.2005, s. 22)

Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 af 11. juli 2006 om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden og ophævelse af forordning (EF) nr. 1260/1999 (EUT L 210 af 31.7.2006, s. 25)

Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1720/2006/EF af 15. november 2006 om et handlingsprogram for livslang læring (EUT L 327 af 24.11.2006, s. 45)

Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 af 20. september 2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) (EUT L 277 af 21.10.2005, s. 1)

Rådets forordning (EØF, Euratom, EKSF) nr. 259/68 af 29. februar 1968 om vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber og om ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i disse Fællesskaber samt om særlige midlertidige foranstaltninger for tjenestemænd i Kommissionen (EFT L 56 af 4.3.1968, s. 1)

Udstrækningen og udøvelsen af denne kompetence udvikler sig ifølge sagens natur til stadighed, og Fællesskabet vil om nødvendigt supplere eller ændre denne erklæring i overensstemmelse med konventionens artikel 44, stk. 1.

2. Forbehold vedrørende artikel 27, stk. 1 i De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder

For så vidt angår artikel 27, stk. 1, i De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder opfordrer Det Europæiske Fællesskab konventionens parter til at notere sig artikel 3, stk. 4, i Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv. I henhold til denne bestemmelse kan medlemsstaterne fastsætte, at dette direktiv i det omfang, det vedrører forskelsbehandling på grund af handicap eller alder, ikke finder anvendelse på tjeneste i de væbnede styrker.

Det Europæiske Fællesskabs indgåelse af De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder berører derfor ikke medlemsstaternes ret i henhold til EU-retten forudsat, at denne ret udøves i overensstemmelse med EU-retten, således at princippet om ikke-diskrimination på grund af handicap ikke finder anvendelse på de væbnede styrker.

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 28.8.2008
KOM(2008) 530 endelig

2008/0171 (COD)

VOL. II

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af den valgfrie protokol til De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

INDLEDNING

De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder og den tilhørende valgfrie protokol blev vedtaget af De Forenede Nationers generalforsamling den 13. december 2006. På grundlag af forhandlingsdirektiver, som Rådet vedtog den 24. maj 2004, førte Kommissionen forhandlingerne om konventionen på Det Europæiske Fællesskabs vegne.

Rådets afgørelse af ... bemyndiger Fællesskabet til at undertegne konventionen om handicappedes rettigheder.

Den 3. maj 2008 trådte konventionen og den tilhørende valgfrie protokol i kraft. Eftersom den valgfrie protokol endnu ikke er blevet undertegnet, bør det foreslås at tiltræde den..

RETSGRUNDLAG

Som retsgrundlag er blevet valgt artikel 13, artikel 26, artikel 47, stk. 2, artikel 55, artikel 71, stk. 1, artikel 80, stk. 2, artikel 89, artikel 93, artikel 95 og artikel 285, sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første afsnit, andet punktum, og artikel 300, stk. 3, første afsnit, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

SUBSIDIARITETSPRINCIPPET

Subsidiaritetsprincippet finder anvendelse, eftersom FN-konventionen og den tilhørende valgfrie protokol berører kompetenceområder af blandet karakter. Eftersom det drejer sig om både Fællesskabets og medlemsstaternes kompetenceområder, er det nødvendigt, at Fællesskabet og medlemsstaterne tiltræder den valgfrie protokol i fællesskab. Forslaget er derfor i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

Spørgsmålet om, hvorvidt proportionalitetsprincippet finder anvendelse, er ikke relevant, da der er tale om et procedureforslag.

RETSAKTENS TYPE

Da der er tale om Fællesskabets undertegnelse af en internationalt normdannende tekst, er Rådets afgørelse i henhold til artikel 300, stk. 2, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab det eneste egnede retlige instrument.

PROCEDURE

I henhold til artikel 300, stk. 2, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab træffer Rådet afgørelse med enstemmighed, når aftalen vedrører et område, hvor der kræves enstemmighed. I dette tilfælde er enstemmighed påkrævet i henhold til artikel 13 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. I henhold til artikel 300, stk. 3, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab indgår Rådet aftaler efter høring af Europa-Parlamentet. Europa-Parlamentet afgiver sin udtalelse inden for en frist, som Rådet kan fastsætte under hensyntagen til, hvor meget sagen haster.

.

SUPPLERENDE OPLYSNINGER

Dette udkast til retsakt er uden relevans for EØS-aftalen.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af den valgfrie protokol til De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 13, artikel 26, artikel 47, stk. 2, artikel 55, artikel 71, stk. 1, artikel 80, stk. 2, artikel 89, artikel 93, artikel 95 og artikel 285, sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første afsnit, andet punktum, og artikel 300, stk. 3, første afsnit,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet², og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I maj 2004 bemyndigede Rådet Kommissionen til på Det Europæiske Fællesskabs vegne at forhandle om Fællesskabets tiltrædelse af De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder.
- (2) FN-konventionen blev undertegnet på Det Europæiske Fællesskabs vegne den 30. marts 2007 med forbehold af senere indgåelse i overensstemmelse med Rådets afgørelse .../.../EF af
- (3) Rådet har erklæret, at det vil tage spørgsmålet om undertegnelsen af den valgfrie protokol op igen så snart som muligt.
- (4) FN-konventionen om handicappedes rettigheder og den valgfrie protokol blev vedtaget af De Forenede Nationers generalforsamling den 13. december 2006 og trådte i kraft den 3. maj 2008.
- (5) FN-konventionen blev godkendt af Rådet den....
- (6) Protokollen er åben for Fællesskabets tiltrædelse efter bestemmelserne i protokollens artikel 11.
- (7) Fællesskabet bør tiltræde denne protokol.

¹ EUT C ... af ... s. .

² EUT C ... af ... s. .

- (8) Både Fællesskabet og dets medlemsstater er kompetente på de områder, der er omfattet af FN-konventionen og den tilhørende protokol. Fællesskabet og dets medlemsstater bør derfor opfylde de forpligtelser, der er fastsat i den valgfrie protokol, og udøve de rettigheder, som den giver dem, i situationer med blandet kompetence på en sammenhængende måde. Som led i den overvågningsmekanisme, der er fastsat i den valgfrie protokol, er det derfor nødvendigt, at Fællesskabet og dets medlemsstater konsulterer hinanden og samarbejder i anliggender, der vedrører EU-lovgivningen.
- (9) Det Europæiske Fællesskab bør sammen med deponeringen af tiltrædelsesinstrumentet også afgive en erklæring i henhold til protokollens artikel 12, stk. 1, om de anliggender, omfattet af denne konvention og af protokollen, for hvilke dets medlemsstater har overdraget det kompetence -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. Det Europæiske Fællesskabs tiltrædelse af den valgfrie protokol til De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder godkendes hermed.
2. Teksten til protokollen er anført i bilaget til denne afgørelse. Teksten til forbeholdet er anført i bilag 2.

Artikel 2

3. Formanden for Rådet bemyndiges til at udpege den eller de personer, der på Det Europæiske Fællesskabs vegne kan deponere tiltrædelsesinstrumentet hos De Forenede Nationers generalsekretær i overensstemmelse med protokollens artikel 9.
4. Ved deponeringen af tiltrædelsesinstrumentet deponerer den eller de udpegede personer i overensstemmelse med protokollens artikel 12, stk. 1, de erklæringer, der er anført i bilag 2 til denne afgørelse.

Artikel 3

1. På grund af de respektive forpligtelser, som Fællesskabet og dets medlemsstater har i anliggender, der er omfattet af FN-konventionen om handicappedes rettigheder og den tilhørende valgfrie protokol, har Fællesskabet og dets medlemsstater en gensidig forpligtelse til oplysning og samarbejde i spørgsmål, der direkte eller indirekte vedrører EU-lovgivningen.
2. Når komitéen i en henvendelse gør Kommissionen opmærksom på en situation, hvor en medlemsstat er involveret, skal Kommissionen således underrette og konsultere den pågældende medlemsstat. Når komitéen på tilsvarende måde i en henvendelse gør en medlemsstat opmærksom på en situation, som vedrører EU-lovgivningen, skal medlemsstaten underrette og konsultere Kommissionen.
3. Komitéen skal om fornødent underrettes om disse interne konsultationer.

Artikel 4

På grundlag af et forslag fra Kommissionen kan Rådet på Fællesskabets vegne beslutte at fremsætte et ændringsforslag til protokollen og forelægge det for De Forenede Nationers generalsekretær i overensstemmelse med protokollens artikel 15, stk. 1.

Artikel 5

På grundlag af et forslag fra Kommissionen kan Rådet på Fællesskabets vegne ved skriftlig meddelelse til De Forenede Nationers generalsekretær opsige protokollen i overensstemmelse med protokollens artikel 16.

Artikel 6

Denne afgørelse offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende.

Udfærdiget i Bruxelles, den

*På Rådets vegne
Formand*

BILAG 1

Valgfri protokol til konventionen om handicappedes rettigheder

Artikel 1

1. En i protokollen deltagende stat (deltagerstat) anerkender, at komitéen for handicappedes rettigheder ("komitéen") har kompetence til at modtage og behandle henvendelser fra eller på vegne af enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner undergivet dens jurisdiktion, som hævder at være ofre for krænkelse af konventionens bestemmelser fra den pågældende deltagerstats side.

2. Komitéen kan ikke modtage henvendelser, der vedrører en stat, som er deltager i konventionen, men ikke har tilsluttet sig denne protokol.

Artikel 2

Komitéen skal afvise en henvendelse, når:

- a) henvendelsen er anonym
- b) henvendelsen udgør et misbrug af retten til at foretage sådanne henvendelser eller er uforenelig med konventionens bestemmelser
- c) den samme sag allerede er blevet behandlet af komitéen eller har været eller er genstand for behandling efter andre regler om international undersøgelse eller bilæggelse
- d) alle retsmidler, der står til rådighed i hjemlandet, ikke er udtømt. Dette gælder dog ikke, hvor anvendelsen af retsmidlerne trækker urimeligt i langdrag, eller hvor det er usandsynligt, at de vil føre til en effektiv afhjælpning
- e) den er åbenbart ugrundet eller ikke tilstrækkeligt underbygget, eller når
- f) de forhold, som er genstand for henvendelsen, fandt sted inden protokollens ikrafttræden for den pågældende deltagerstat, medmindre forholdene fortsatte efter den dato.

Artikel 3

Med forbehold af bestemmelserne i artikel 2 skal komitéen gøre den pågældende deltagerstat bekendt med henvendelser, der er blevet fremsendt til den i fortrolighed. Den modtagende stat fremsender inden seks måneder til komitéen en skriftlig redegørelse eller udtalelse til belysning af forholdet med angivelse af de eventuelle foranstaltninger, som staten måtte have truffet.

Artikel 4

1. Komitéen kan på ethvert tidspunkt efter modtagelse af en henvendelse, og inden der træffes en afgørelse om sagens realitet, med begæring om hastebehandling fremsende en anmodning til den pågældende deltagerstat om, at deltagerstaten træffer sådanne foreløbige

foranstaltninger, som måtte være nødvendige for at undgå en eventuel uoprettelig skade for ofret eller ofrene for den påståede krænkelse.

2. Hvis komitéen udøver sit skøn efter stk. 1, indebærer dette ikke en afgørelse om antagelse af henvendelsen til realitetsbehandling eller om henvendelsens materielle indhold.

Artikel 5

Komitéeen træder sammen for lukkede døre, når den behandler henvendelser i henhold til denne protokol. Efter behandling af en henvendelse fremsender komitéen sine eventuelle forslag og anbefalinger til den pågældende deltagerstat og til klageren.

Artikel 6

1. Hvis komitéen modtager pålidelige oplysninger, som tilkendegiver, at en deltagerstat alvorligt eller systematisk krænker de i konventionen anførte rettigheder, skal komitéen opfordre den pågældende deltagerstat til at samarbejde ved undersøgelsen af oplysningerne og med henblik herpå at fremsende bemærkninger med hensyn til de pågældende oplysninger.

2. Idet komitéen tager hensyn til enhver bemærkning, som er afgivet af den pågældende deltagerstat, såvel som enhver anden relevant forhåndenværende oplysning, kan den udpege et eller flere af sine medlemmer til at foretage en undersøgelse og rapportere til komitéen herom omgående. Undersøgelsen kan, hvis det er berettiget og deltagerstaten samtykker, omfatte et besøg til dens territorium.

3. Efter en gennemgang af resultaterne af sådan en undersøgelse skal komitéen videresende disse resultater til den pågældende deltagerstat sammen med eventuelle bemærkninger og anbefalinger.

4. Den pågældende deltagerstat skal inden seks måneder efter modtagelsen af de resultater, kommentarer og anbefalinger, som komitéen har videresendt, fremsende sine bemærkninger til komitéen.

5. En sådan undersøgelse udføres i fortrolighed, og samarbejde med deltagerstaten skal søges på ethvert trin i sagen.

Artikel 7

Komitéeen kan opfordre den pågældende deltagerstat til i sin beretning i medfør af konventionens artikel 35 at medtage enkeltheder om de eventuelle foranstaltninger, der er truffet som reaktion på en undersøgelse i medfør af denne protokols artikel 6.

Komitéeen kan om nødvendigt efter udløbet af den i artikel 6, stk. 4, anførte frist på seks måneder opfordre den pågældende deltagerstat til at underrette komitéen om de foranstaltninger, der er truffet som reaktion på en sådan undersøgelse.

Artikel 8

Enhver deltagerstat kan ved undertegnelsen eller ratifikationen af denne protokol eller ved tiltrædelsen af den erklære, at den ikke anerkender komitéens kompetence i henhold til artikel 6 og 7.

Artikel 9

De Forenede Nationers generalsekretær er depositar for denne protokol

Artikel 10

Denne protokol står åben for undertegnelse for alle stater og regionale samarbejdsorganisationer, der har undertegnet konventionen, i De Forenede Nationers hovedsæde i New York fra den 30. marts 2007.

Artikel 11

Denne protokol skal ratificeres af de undertegnende og i denne protokol deltagende stater, som har ratificeret eller tiltrådt konventionen. Den skal formelt bekræftes af de undertegnende og i denne protokol deltagende regionale samarbejdsorganisationer, som formelt har bekræftet eller har tiltrådt konventionen. Den står åben for tiltrædelse af enhver stat eller regional samarbejdsorganisation, som har ratificeret, formelt har bekræftet eller har tiltrådt konventionen, og som ikke har undertegnet protokollen.

Artikel 12

1. Ved "regional samarbejdsorganisation" forstås en organisation, som er oprettet af suveræne stater i en given region, og til hvilken dens medlemsstater har overført kompetence i forhold, der hører under konventionen og denne protokol. Sådanne organisationer skal i deres formelle bekræftelsesinstrument eller tiltrædelsesinstrument erklære, i hvilket omfang de har kompetence i forhold, der hører under konventionen og denne protokol.

Efterfølgende skal de give depositaren meddelelse om enhver væsentlig ændring i omfanget af deres kompetence.

2. Henvisninger til "deltagerstater" i denne protokol finder anvendelse på sådanne organisationer inden for rammerne af deres kompetence.

3. Ved anvendelse af artikel 13, stk. 1, og artikel 15, stk. 2, i denne protokol, medregnes instrumenter deponeret af en regional samarbejdsorganisation ikke.

4. Regionale samarbejdsorganisationer kan i forhold, der er omfattet af deres kompetence, udøve deres ret til at stemme ved partskonferencen med et antal stemmer svarende til det antal af deres medlemsstater, som er parter i denne protokol.

Artikel 13

1. Med forbehold af konventionens ikrafttræden træder denne protokol i kraft på tredivtedagen efter deponeringen af det tiende ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

2. For enhver stat eller regional samarbejdsorganisation, der ratificerer, formelt bekræfter eller tiltræder denne protokol efter deponeringen af det tiende ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument, træder protokollen i kraft på tredivtedagen efter deponeringen af statens eller organisationens eget ratifikations-, bekræftelses- eller tiltrædelsesinstrument.

Artikel 14

1. Der kan ikke tages forbehold, som er uforenelige med protokollens hensigt og formål.
2. Forbehold kan til enhver tid trækkes tilbage.

Artikel 15

1. Enhver deltagerstat kan stille et ændringsforslag til protokollen og indsende det til De Forenede Nationers generalsekretær. Generalsekretæren skal sende ethvert ændringsforslag til deltagerstaterne med anmodning om, at disse meddeler, hvorvidt de ønsker en partskonference med det formål at behandle og træffe beslutning om forslagene. Såfremt mindst en tredjedel af deltagerstaterne inden fire måneder efter datoen for en sådan meddelelse fremsætter ønske om en konference, skal generalsekretæren indkalde til konferencen i De Forenede Nationers regi. Enhver ændring, der vedtages med to tredjedeles flertal af de deltagerstater, der er til stede og afgiver deres stemme, fremsendes af generalsekretæren til generalforsamlingen til godkendelse og derefter til alle deltagerstater til antagelse.

2. En ændring, der er vedtaget og godkendt i overensstemmelse med stk. 1, træder i kraft på tredivtedagen efter, at antallet af deponerede godkendelsesinstrumenter har nået to tredjedele af antallet af deltagerstater på datoen for ændringens vedtagelse. Derefter træder ændringen i kraft for en deltagerstat på tredivtedagen efter den dato, hvor den pågældende stat deponerer sit eget godkendelsesinstrument. En ændring er kun bindende for de deltagerstater, der har godkendt den.

Artikel 16

En deltagerstat kan opsig denne protokol ved skriftlig meddelelse til De Forenede Nationers generalsekretær. Opsigelsen træder i kraft et år efter datoen for generalsekretærens modtagelse af meddelelsen.

Artikel 17

Teksten til denne konvention skal foreligge i tilgængelig form.

Artikel 18

Den arabiske, engelske, franske, kinesiske, russiske og spanske tekst til denne protokol har samme gyldighed.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har de undertegnende befuldmægtigede, der af deres respektive regeringer er behørigt bemyndiget hertil, undertegnet denne protokol.

BILAG 2

1. Det Europæiske Fællesskabs erklæring i henhold til artikel 12, stk. 1 i den valgfrie protokol til konventionen om handicappedes rettigheder

De nuværende medlemsstater af Det Europæiske Fællesskab er Kongeriget Belgien, Republikken Bulgarien, Den Tjekkiske Republik, Kongeriget Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland, Republikken Estland, Den Helleniske Republik, Kongeriget Spanien, Den Franske Republik, Irland, Den Italienske Republik, Republikken Cypern, Republikken Letland, Republikken Litauen, Storhertugdømmet Luxembourg, Republikken Ungarn, Republikken Malta, Kongeriget Nederlandene, Republikken Østrig, Republikken Polen, Den Portugisiske Republik, Rumænien, Republikken Slovenien, Den Slovakiske Republik, Republikken Finland, Kongeriget Sverige og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland.

I denne erklæring anføres de kompetencer, medlemsstaterne har overdraget til Fællesskabet i henhold til traktaterne på de områder, der er omfattet af konventionen.

Fællesskabet har delt kompetence med hensyn til bekæmpelse af diskrimination på grund af handicap (artikel 13), fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital (artikel 26, artikel 45-48 og artikel 55), landbrug (artikel 36-37), jernbane- og landevejstransport, sø- og luftfart (artikel 71 og artikel 80), statsstøtte (artikel 87-88), indirekte beskatning (artikel 93), det indre marked (artikel 95), lige løn til mænd og kvinder (artikel 141) og statistikker (artikel 285). I henhold til artikel 125 arbejder medlemsstaterne og Fællesskabet på at udvikle en samordnet strategi for beskæftigelse. I henhold til artikel 149 bidrager Fællesskabet til udviklingen af et højt uddannelsesniveau ved at fremme samarbejdet mellem medlemsstater og om nødvendigt støtte og supplere disses indsats. I henhold til artikel 150 iværksætter Fællesskabet en erhvervsuddannelsespolitik, der støtter og supplerer medlemsstaternes aktioner. I henhold til artikel 158 udvikler og fortsætter Fællesskabet, for at fremme en harmonisk udvikling af Fællesskabet som helhed, sin indsats for at styrke sin økonomiske og sociale samhørighed.

De nedenfor anførte EF-retsakter viser omfanget af Fællesskabets kompetence i overensstemmelse med traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab:

Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (EFT L 303 af 2.12.2000, s. 16)

Europa-parlamentets og Rådets direktiv 1999/5/EF af 9. marts 1999 om radio- og teleterminaludstyr samt gensidig anerkendelse af udstyrets overensstemmelse (EFT L 91 af 7.4.1999, s. 10)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/85/EF af 20. november 2001 om særlige bestemmelser for køretøjer, der anvendes til personbefordring og har flere end otte siddepladser ud over førerens plads, og om ændring af direktiv 70/156/EØF og 97/27/EF (EFT L 125 af 13.2.2002, s. 1)

Rådets direktiv 91/439/EØF af 29. juli 1991 om kørekort (EFT L 237 af 24.8.1991, s. 1)

Rådets direktiv 96/48/EF af 23. juli 1996 om interoperabilitet i det transeuropæiske jernbanesystem for højhastighedstog (EFT L 235 af 17.9.1996, s. 6). Ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/50/EF af 29. april 2004 (EUT L 164 af 30.4.2004, s. 114)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/16/EF af 19. marts 2001 om interoperabilitet i det transeuropæiske jernbanesystem for konventionelle tog (EFT L 110 af 20.4.2001, s. 1). Ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/50/EF af 29. april 2004. (EUT L 164 af 30.4.2004, s. 114)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/24/EF af 14. april 2003 om ændring af Rådets direktiv 98/18/EF om sikkerhedsregler og -standarder for passagerskibe (EUT L 123 af 17.5.2003, s. 18)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/59/EF af 15. juli 2003 om grundlæggende kvalifikationskrav og efteruddannelseskrav for førere af visse køretøjer, der benyttes til godstransport eller personbefordring ad vej, og om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3820/85 samt Rådets direktiv 91/439/EØF og om ophævelse af Rådets direktiv 76/914/EØF (EUT L 226 af 10.9.2003, s. 4)

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 (EUT L 46 af 17.2.2004, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2006 af 5. juli 2006 om handicappede og bevægelseshæmmede personers rettigheder, når de rejser med fly (EUT L 204 af 26.7.2006, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1899/2006 af 12. december 2006 om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3922/91 om harmonisering af tekniske krav og administrative procedurer inden for civil luftfart (EUT L 377 af 27.12.2006, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/87/EF af 12. december 2006 om fastsættelse af tekniske forskrifter for fartøjer på indre vandveje og om ophævelse af Rådets direktiv 82/714/EØF (EUT L 389 af 30.12.2006, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/126/EF af 20. december 2006 om kørekort (EUT L 403 af 30.12.2006, s. 18)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/46/EF af 5. september 2007 om fastlæggelse af en ramme for godkendelse af motorkøretøjer og påhængskøretøjer dertil samt af systemer, komponenter og separate tekniske enheder til sådanne køretøjer (EUT L 263 af 9.10.2007, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1371/2007 af 23. oktober 2007 om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser (EUT L 315 af 3.12.2007, s. 14)

Kommissionens forordning (EF) nr. 8/2008 af 11. december 2007 om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3922/91 om harmonisering af tekniske krav og administrative procedurer inden for civil luftfart (EUT L 10 af 12.1.2008, s. 1)

Kommissionens beslutning 2008/164/EF af 21. december 2007 vedrørende den tekniske specifikation for interoperabilitet for bevægelseshæmmede i det transeuropæiske jernbanesystem for konventionelle tog og højhastighedstog (EUT L 64 af 7.3.2008, s. 72)

Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/16/EF af 29. juni 1995 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om elevatorer (EFT L 312 af 7.9.1995, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/83/EF af 6. november 2001 om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler. Ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/27/EF af 31. marts 2004 (EUT L 136 af 30.4.2004, s. 34)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 33)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester ("forsyningspligtdirektivet") (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 51)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/65/EF af 11. december 2007 om ændring af Rådets direktiv 89/552/EØF om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-spredningsvirksomhed (EUT L 332 af 18.12.2007, s. 27)

Kommissionens forordning (EF) nr. 2204/2002 af 12. december 2002 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til beskæftigelse (EFT L 337 af 13.12.2002, s. 3)

Rådets forordning (EF) nr. 577/98 af 9. marts 1998 om gennemførelse af en stikprøveundersøgelse vedrørende arbejdsstyrken i Fællesskabet (EFT L 77 af 14.3.1998, s. 1) med tilhørende gennemførelsesforordninger

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1177/2003 af 16. juni 2003 om EF-statistikker over indkomstforhold og levevilkår (EU-SILC) (EUT L 165 af 3.7.2003, s. 1) med tilhørende gennemførelsesforordninger

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 458/2007 af 25. april 2007 om det europæiske system af integrerede statistikker for social beskyttelse (ESSPROS) (EUT L 113 af 30.4.2007, s. 3)

Rådets forordning (EØF) nr. 918/83 af 28. marts 1983 om en fællesskabsordning vedrørende fritagelse for import- og eksportafgifter (EFT L 105 af 23.4.1983, s. 1)

Rådets direktiv 83/181/EØF af 28. marts 1983 om fastlæggelse af anvendelsesområdet for artikel 14, stk. 1, litra d), i direktiv 77/388/EØF for så vidt angår fritagelse for merværdiafgift ved visse former for endelig indførsel af goder (EFT L 105 af 23.4.1983)

Rådets beslutning 2006/774/EF af 7. november 2006 om bemyndigelse af visse medlemsstater til at anvende en nedsat momssats på visse arbejdskraftintensive tjenesteydelser i overensstemmelse med proceduren i artikel 28, stk. 6, i direktiv 77/388/EØF (EUT L 314 af 15.11.2006, s. 28)

Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem (EUT L 347 af 11.12.2006, s. 1)

Rådets direktiv 86/378/EØF af 24. juli 1986 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sociale sikringsordninger (EFT L 225 af 12.8.1986, s. 40)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF af 5. juli 2006 om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv (EUT L 204 af 26.7.2006, s. 23)

Rådets beslutning 2006/544/EF af 18. juli 2006 om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik (EUT L 215 af 5.8.2006, s. 26)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked ("direktivet om elektronisk handel") (EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationsområdet (EFT L 167 af 22.6.2001, s. 10)

Europa-parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF af 15. december 1997 om fælles regler for udvikling af Fællesskabets indre marked for posttjenester og forbedring af disse tjenesters kvalitet (EFT L 15 af 21.1.1998, s. 14). Ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/39/EF af 10. juni 2002 om ændring af direktiv 97/67/EF for så vidt angår yderligere åbning af Fællesskabets marked for posttjenester (EFT L 176 af 5.7.2002, s. 21)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/17/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester ("forsyningsvirksomhedsdirektivet") (EUT L 134 af 30.4.2004, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter (EUT L 134 af 30.4.2004, s. 114)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked og om ændring af Rådets direktiv 84/450/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, 98/27/EF og 2002/65/EF og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 ("direktivet om urimelig handelspraksis") (EUT L 149 af 11.6.2005, s. 22)

Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 af 11. juli 2006 om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden og ophævelse af forordning (EF) nr. 1260/1999 (EUT L 210 af 31.7.2006, s. 25)

Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1720/2006/EF af 15. november 2006 om et handlingsprogram for livslang læring (EUT L 327 af 24.11.2006, s. 45)

Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 af 20. september 2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) (EUT L 277 af 21.10.2005, s. 1)

Rådets forordning (EØF, Euratom, EKSF) nr. 259/68 af 29. februar 1968 om vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber og om ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i disse Fællesskaber samt om særlige midlertidige foranstaltninger for tjenestemænd i Kommissionen (EFT L 56 af 4.3.1968, s. 1)

Udstrækningen og udøvelsen af denne kompetence udvikler sig ifølge sagens natur til stadighed, og Fællesskabet vil om nødvendigt supplere eller ændre denne erklæring i overensstemmelse med konventionens artikel 44, stk. 1.

2. Det Europæiske Fællesskabs erklæring vedrørende artikel 1, stk. 1 i den valgfrie protokol

Det Europæiske Fællesskab minder om sit forbehold vedrørende artikel 27, stk. 1 i De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder og om, at komitéens kompetence for så vidt angår Det Europæiske Fællesskab derved begrænses.